

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ ΜΗΝΟΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΣΥΝ ΤΩ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩ ΔΕΛΤΙΩ

ΕΤΟΣ Κ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1900

ΑΡΙΘ. 39

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † 'Ο Γρεβενῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
- † 'Ο Μέγας Πρωτοδύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † 'Ο 'Αρχιεπ. τῆς 'Ι. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ (ταμίας)
- † 'Ο Μέγας 'Αρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ
- ΧΡ. ΠΑΠΑ-ΓΩΑΝΝΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδάσκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση
Ἡ Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 'Ιανουαρίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημειώσεις τοῦ περιεχομένου τοῦ συγγράμματος τοῦ ἀγγλικανοῦ ἱερέως Lowndes «περὶ τῆς ὑπερασπίσεως τῆς ἀγγλικῆς ἱερωσύνης» ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Λουΐζου 'Ηλίου — Γενναδίου Μοναχοῦ (τοῦ Σχολαρίου) ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ τιμίου προφήτου καὶ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ, λόγος τὸ πρῶτον νῦν ἐκδιδόμενος ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 35 χειρογράφου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἐνταῦθα Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου, ὑπὸ Χρ. Παπαϊωάννου — 'Εγγραφα τοῦ Πατριαρχικοῦ 'Αρχιεπισκοπικοῦ ἐκδιδόντος 'Ιωακείμ Φοροπούλου δ. φ. ἀρχιεπισκόπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου — 'Εκκλησιαστικά χρονικά — 'Εκκλησία 'Αλεξανδρείας — Κοινοποιήσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

τοῦ ἀγγλικανοῦ ἱερέως LOWNDES

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

«ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ»

ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Λουΐζου 'Ηλίου*.

Μέρος Δεύτερον.

'Εν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τοῦ β'. μέρους, ἀφοῦ ἔθηκεν ἐπικεφαλίδᾳ ρῆσιν ἐκ τῆς ἐγκυκλίου τῆς Μ. 'Εκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκ τῆς σελ. 23, παρέθηκε τὸ μέρος τῆς ἐγκυκλίου Λέοντος τοῦ ιγ'. ἐν ᾧ ἰσχυρίζεται ὁ Πάπας, ὅτι ἐκ τῆς χειροτονίας τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας λείπει «ἡ μορφή», διότι ἔλεγε μέχρις ἐσχάτων μόνον «λάβε πνεῦμα ἅγιον» καὶ μόνον ἐσχάτως (ὀρθότερον ἀπὸ

τοῦ 1662) προσετέθη «διὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἱερέως». 'Αλλ' ἐπειδὴ, λέγει ὁ Πάπας, ἐξηλείφθη ἡ 'Ιεραρχία, δὲν ἔμεινε δύναμις τοῦ χειροτονεῖν. Πρὸς ταῦτα ὁ συγγραφεὺς ἀπαντᾷ ὅτι ἀτελῶς ἀντιγράφει πάλιν ὁ Πάπας. Διότι μέχρι τοῦ 1662 ἡ μορφή τῆς χειροτονίας ἦτο ἡ ἐξῆς. «Λάβε πνεῦμα ἅγιον· ὧντινων ἀφῆς τὰς ἀμαρτίας κτλ. Καὶ ἔσο πιστὸς «μεταδότης» ἢ κατὰ Παῦλον «οἰκονόμος» τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἱερῶν αὐτοῦ μυστηρίων κτλ.». Τῷ δὲ 1662 ἀνεπτύχθη ἡ φράσις ὡς ἐξῆς. Λάβε . . . τὸ νῦν ἐπιτρεπόμενόν σοι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἡμῶν κτλ. Τὸ δὲ ἐπιχείρημα, ὅτι ἐξηλείφθη ἡ ἱεραρχία ἔχει καταπέση, ἀφοῦ ὡμολογήθη τοῦ Πάπας ἡ χειροτονία. 'Εν τῷ β'. κεφ. ὁ συγγραφεὺς ἀντικρούει ἰσχυρῶς τὸν ἰσχυρισμὸν Λέοντος ιγ'. ὅτι «πᾶν ὅ,τι ἀναδεικνύει τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς ἱερωσύνης ἐπιτηδες ἀφηρέθη ἐκ τῶν προσευχῶν (τῶν κατὰ τὴν χειροτονίαν) τοῦ ἀγγλικανικοῦ εὐχολογίου», παραθέτων τὰς μεγαλοπρεπεῖς εὐχὰς καὶ τὰς προσφωνήσεις καὶ ἀπαντήσεις καὶ τ' ἄλλα, τὰ ὅποια ἐμποιοῦσι τὴν ἐντύπωσιν τῆς σοβαρότητος καὶ τοῦ ὕψους τῶν καθηκόντων τοῦ ἱερέως.

'Εν τῷ γ'. κεφ. συγκρίνει τὴν ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ χειροτονίαν ἱερέως πρὸς τὴν ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ εἶνε ἀνωτέρα ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο ὑποστηρίζεται καὶ διὰ τῆς ἐν τῷ δ'. κεφ. ἐξετάσεως τῆς ἐν τῇ ρωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ τελετῆς τῆς καθαιρέσεως ἱερέως.

'Εν τῷ ε'. κεφ. ἀναπτύσσεται ἡ μεταξὺ αὐτῶν τῶν Παπῶν καὶ ἐν γένει τῶν καθολικῶν ὑπάρ-

χουσα διαφωνία ως προς τὸ πότε ἀκριβῶς ἀναδεικνύεται ἱερεὺς ὁ χειροτονούμενος καὶ τί ἀποτελεῖ τὴν «ὕλην» καὶ τὴν «μορφήν» τῆς χειροτονίας.

Ἐν τῷδε ἀναιρεῖται ὁ ἰσχυρισμὸς Λέοντος τοῦ ιγ', ὅτι δὲν εἶνε ἔγκυρος ἡ χειροτονία τῶν ἀγγλικανικῶν ἐπισκόπων, διότι βραδύτερον προστετέθη εἰς τὸ «Λάβε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον», «διὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐπισκόπου», πρότερον δὲ δὲν διεκρίνετο, ὡς ἔδει, ἡ χειροτονία ἐπισκόπου τῆς χειροτονίας ἱερέως. Ὁ συγγραφεὺς λέγει ὅτι πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως περικοπῆς τῆς α' ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου πρὸς Τιμόθεον (γ') καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως περικοπῶν τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου (κα' ἢ ι' κεφ.) φαίνεται, ὅτι πρόκειται περὶ χειροτονίας ἐπισκόπου. ἔπειτα δὲ καὶ ἐν ταῖς εὐχαῖς καὶ ἀλλαχοῦ ρητῶς γίνεται λόγος περὶ χειροτονουμένου ἐπισκόπου. Ἐκ δὲ τῆς (ἐν κεφ. ζ') ἐξετάσεως τῆς χειροτονίας ἐπισκόπου ἐν τῇ ρωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῆς συγκρίσεως αὐτῆς πρὸς τὴν ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ (ἐν κεφ. η') γίνεται φανερόν, ὅτι ἐν τῇ ρωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ οὐδαμῶς εἶνε σαφεστέρα τῆς ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ, ἡ ἀλήθεια δὲ εἶνε ὅτι ἐν οὐδετέρᾳ ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι πρόκειται περὶ ἐπισκόπου. Τὸ συμπέρασμα δὲ τοῦτο ὑποστηρίζεται καὶ ὑπὸ τῆς ἐν τῷ θ' κεφ. γενομένης ἐξετάσεως τοῦ τρόπου τῆς καθαιρέσεως ἐπισκόπου ἐν τῇ ρωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἐν τῷ ια' καὶ ιβ' κεφ. ἀποδεικνύεται ὅτι σκοπὸς τῶν συντακτῶν τοῦ εὐχολογίου τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας, δὲν ἦτο ὡς ἰσχυρίζεται Λέων ὁ ιγ', νὰ ἐκδηλώσωσι τὴν κατὰ τῆς Ρώμης ἐχθρικὴν αὐτῶν διάθεσιν, ἀλλὰ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸ δόγμα τῆς ἀρχεγόνου Ἐκκλησίας, ὡς μαρτυρεῖται ὑπὸ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας κτλ. Μετὰ τὴν ἐν κεφ. ιγ', ιδ' καὶ ιε' ἐξέτασιν ἰσχυρισμῶν τινῶν Λέοντος ιγ', ὅτι καὶ ἂν περιέχωνται ἐν τῷ ἀγγλ. εὐχολογίῳ λέξεις τινὲς ἐν χρήσει καὶ ἐν τῷ ρωμαϊκῷ, δὲν ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, διότι οἱ ἀγγλικανοὶ μεταχειρίζονται αὐτάς με ἄλλην ἔννοιαν, εἰσέρχεται ὁ συγγραφεὺς εἰς ἐξέτασιν, ἐν τῷ ιστ' κεφ., τοῦ τί σημαίνει ἡ ἱερωσύνη καὶ ἐπομένως ἂν ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία ἔχῃ τὴν ἀληθῆ ἱερωσύνην ἢ μή. Ὁ συγγραφεὺς λοιπὸν ἀποκρούων κατ' ἀρχάς, ὅτι ἡ χειροτονία τῶν ἀποστόλων ἐγένετο κατὰ τὸ τελευταῖον δεῖπνον, παραπέμπει εἰς τὰ χωρία τοῦ κατὰ Ματθ., κη', 18, 19, τοῦ κατὰ Μάρκον ιστ', 15, 16 καὶ τοῦ κατὰ Ἰωάν. κ', 21, 22, 23. Ἐκ τούτων δὲ τῶν χωρίων ἐξάγων ὅτι ἐπτά δυνάμεις μεταδίδονται εἰς τὸν ἐπίσκοπον καὶ ἀπ' αὐτοῦ

εἰς τὸν ἱερέα, εἰσέρχεται ἐν τῷ ιγ' κεφ. εἰς ἐξέτασιν τοῦ ἂν ἡ ἀγγλικανικὴ ἱερωσύνη ἔχῃ τὴν πρῶτην αὐτῶν, ἥτοι τὴν δύναμιν τοῦ διδάσκειν. Ἐνῶ ἐκ τῶν Παπῶν μόνον 4 δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι κατὰ συγκατάβασιν κήρυκες καὶ ἀπὸ Παύλου τοῦ δ' οὐδεὶς Πάπας οὐδ' ἐπεχείρησε νὰ κηρύξῃ, ἐνῶ ὁ ρωμαϊκὸς κληρὸς καὶ λαὸς μένουσιν ἀμαθεῖς, ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία ἀπαλλαγείσα τῆς Ρώμης παρήγαγεν ἀναριθμήτους θεολόγους καὶ ἡ διδασκαλία καὶ τὸ κήρυγμα εἶναι ἀδιάλειπτα παρὰ τῷ κληρῷ καὶ τῷ λαῷ αὐτῆς. Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ παρατήρησις τοῦ συγγραφέως ὅτι «ὅτε ἐν τῇ Δύσει ὁ χριστιανισμὸς ἐπαύσατο ὡν Ἑλληνικὸς καὶ κατέστη Λατινικὸς, τουτέστιν, ὅτε ἡ Ρώμη κατέστη ἐντελὴς κυρία τοῦ πνεύματος τῶν ἀνθρώπων, τότε, ὡς συμφωνοῦσι πάντες οἱ ἱστοριογράφοι, ἦσαν οἱ σκοτεινοὶ τοῦ μεσαιῶνος χρόνοι». Καὶ τὴν δευτέραν δὲ δύναμιν, τὴν τοῦ «εὐαγγελίζεσθαι τοῖς ἔθνεσιν» ἔχει ἐν ἀσυγκρίτως μείζονι βαθμῷ καὶ ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία ἢ ἡ ρωμαϊκὴ (κεφ. ιη).

Ἐν τῷ ιθ' κεφ. ὁ συγγραφεὺς δεικνύει, ὅτι ἐνῶ ἡ ρωμαϊκὴ ἐκκλησία ἐξέκλινε τῶν ἀρχαίων ὡς πρὸς τὸ βαπτίζον πρόσωπον καὶ τὸν τρόπον τοῦ βαπτίζειν, ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία προτιμᾷ τὴν κατὰ δύσιν, συγχωρεῖ τὴν ἐπίλυσιν, ἀπαγορεύει τὸ ράντισμα καὶ μεταχειρίζεται μόνον ὕδωρ βαπτίζουσα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς κτλ. Ἀλλ' ὁμολογεῖ ὁ συγγραφεὺς, ὅτι ἐν τῇ πράξει οἱ ἀγγλικανοὶ ἱερεῖς μεταχειρίζονται συνηθέστατα τὴν ἐπίχυσιν, ἣτις ἦτο ἐν χρήσει σπανιώτερον καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐκκλησίᾳ καὶ κατήντησε συνήθης ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ διὰ τὴν εὐκολίαν αὐτῆς, Ἀλλὰ, λέγει, ἡ συνεννόησις ἡμῶν μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας θὰ γίνῃ εὐκολωτέρα, ἐὰν ὁ κληρὸς τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας τηρῇ αὐστηρῶς τοὺς περὶ τούτου ὁρθοὺς κανόνας τῆς ἐκκλησίας ταύτης. Ἀλλὰ, λέγει, διὰ τοιαύτας πλάνας ἡ ρωμαϊκὴ ἐκκλησία δὲν διακαίουται νὰ κατηγορῇ τὴν ἀγγλικανικὴν, διότι αὐτὴ ἐκκληρονομήθησαν ἀπὸ τῶν λυπηρῶν ἡμερῶν τοῦ σφετερισμοῦ τῆς ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας.

Ὡς πρὸς δὲ τὸ χρίσμα, λέγει, ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίθεσις τῶν χειρῶν εἶνε, ὡς νῦν φρονεῖ ὁ Πάπας, ἡ ἀληθὴς «ὕλη» τοῦ χρίσματος, τότε ἡ ρωμαϊκὴ ἐκκλησία ἐστερεῖτο χρίσματος ἐπὶ αἰῶνας. Καὶ ἐπειδὴ ἄχριστοι δὲν δύνανται νὰ χειροτονηθῶσιν ἱερεῖς ἢ ἐπίσκοποι, ἐχειροτονήθησαν δὲ τοιοῦτοι, ἔπεται ὅτι διεπράχθησαν ἀνυπολόγιστοι «ἱεροσολία». Ἡ δὲ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία, λέγει, περιορίσασα τὸ χρίειν

εἰς τοὺς ἐπισκόπους ἐπανήλθεν εἰς τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν.

Ἐν τῷ κ' κεφ. ἀναπτύσσεται ὅτι ἡ τοῦ ἱερέως δύναμις τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν διατηρεῖται ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ ἐκκλησίᾳ, α' κατὰ τὸ βάπτισμα, β' κατὰ τὴν μεταλήψιν, (ἐνῶ ἡ ρωμαϊκὴ ἐκκλησία στεροῦσα τοὺς χριστιανούς τῆς μεταλήψεως τοῦ αἵματος, κόπτει ἐκ τῆς ρίζης τὸ γραφικὸν τοῦτο καὶ ἀρχαιότατον δόγμα καὶ ὑποβιβάζει τὴν δύναμιν τοῦ ἱερέως τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν), γ' διὰ τοῦ θεοῦ λόγου, ὅστις ἐν μὲν τῇ ρωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ ἐκρύβη, ἐν δὲ τῇ ἀγγλικανικῇ ρέει ἄφθονος, δ' διὰ τῆς προσευχῆς τοῦ ἱερέως, ὡς διδάσκει ὁ Χρυσόστομος καὶ ἄλλοι ἀρχαῖοι πατέρες, ε' κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν γενομένην ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ ἐκκλησίᾳ κατὰ τρόπον συμφωνότερον πρὸς τὴν συνήθειαν τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας ἢ ἐν τῇ ρωμαϊκῇ, στ' διὰ τῆς ἀφέσεως ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν. Ἀλλ' ἐν τούτῳ δὲ ἡ ρωμαϊκὴ ἐκκλησία διέπραξε τὰς περιβοήτους καταχρήσεις τῶν συγχωροχαρτίων καὶ μέχρι τοῦδε ἔχει ἐσφαλμένην γνώμην περὶ ἀφέσεως οὐ μόνον ἐκκλησιαστικῶν ποινῶν, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐκ Θεοῦ τιμωρίας προσηκούσης εἰς ἀμαρτωλόν.

Ἐν τῷ κα' κεφ. ἐξετάζεται ἡ «ἀγία Εὐχαριστία» καὶ συγκρίνονται οἱ τρόποι, καθ' οὓς τελεῖται ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ καὶ ἐν τῇ ρωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ. Προκειμένου περὶ τοῦ εἶδους τοῦ ἄρτου (ἄζύμου ἢ ἐνζύμου) χαίρει ὁ συγγραφεύς, ὅτι ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία δύναται νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν Ἀνατολικήν, εἰς τῆς ὁποίας τὴν γνώμην καὶ συνήθειαν κλίνει ὁ συγγραφεύς.

Καὶ ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου ὁ συγγραφεύς ἐμολογεῖ τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ὑπὲρ τὴν ρωμαϊκὴν καὶ τὴν ἀγγλικανικὴν. Συμφωνότερα ὡταύτως εἶνε ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία πρὸς τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν μεταδίδουσα καὶ τοῦ οἴνου εἰς τοὺς χριστιανούς καὶ συντελοῦσα οὕτως εἰς τὴν μετὰ τῆς κοινωνίας αὐτοῦ συνημμένην ἄφεσιν ἀμαρτιῶν. Εἶνε δὲ περίεργον, ὅτι ἐν τῇ λειτουργίᾳ καὶ τῆς ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας ὁ ἱερεὺς λέγει «πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες . . .». Ὡταύτως δὲ μειονεκτεῖ ἡ ρωμαϊκὴ ἐκκλησία καὶ ἐν τούτῳ, ὅτι δὲν ὑποδεικνύει εἰς τοὺς χριστιανούς τὴν ἀνάγκην τῆς αὐτοεξετάσεως πρὸς τῆς μεταλήψεως.

Ἐν τῷ κβ' κεφ. ἐξετάζει τὸν ὅρον «θυσία» (sacrifice) καὶ ὑποστηρίζει ὅτι ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ ἡ θυσία εἶνε πνευματικὴ, εἰς ἀνάμνησιν τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, ὅχι ἀνανέωσις πραγματικὴ τῆς θυσίας ἐκείνης. Παρατίθησι δὲ πρὸς τοῦτο χωρία ἐκ

τῶν λειτουργιῶν τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Μ. Βασιλείου καὶ ἄλλων ἀρχαίων λειτουργῶν προτάξας ἐν ἐπικεφαλίδι ἐκ τῆς λειτουργίας Χρυσοστόμου τὸ «δῶρα καὶ θυσίας προσφέρειν πνευματικὰς». Πρὸς ταύτην, δὲ τὴν ἀντίληψιν συμφωνεῖ ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία. Ἡ δὲ ρωμαϊκὴ ἐκκλησία ἐπηρεαζομένη ἐκ τῆς ἀμαθείας τοῦ λαοῦ παρέστητε τὴν θυσίαν ὡς πραγματικὴν θυσίαν αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ σωματικῶς παρόντος ὡς θύματος· ἐνῶ ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία καίπερ ἀποφεύγουσα τὴν πλάνην ταύτην πιστεύει ὅτι ὁ προσφερόμενος ἄρτος καὶ ὁ οἶνος εἶνε εἰς τὸν ἐν ταπεινοφροσύνῃ μεταλαμβάνοντα τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα αὐτοῦ. Δεινῶς δ' ὑπολείπεται ἡ ρωμαϊκὴ λειτουργία κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν περιέχει τὴν ὑπὸ τοῦ λαοῦ προσφορὰν «τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων ἡμῶν, ἵνα ὦμεν λογικὴ, ἀγία καὶ ζῶσα θυσία πρὸς Σὲ» οἷον περιέχει ἡ ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ ἐκκλησίᾳ λειτουργία. Διὰ τοῦτο ἤτο, λέγει, δόγμα τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας, ὅτι ὁ Θεὸς προσφέρει τὸν Χριστὸν εἰς ἡμᾶς εἰς ἀντάλλαγμα τῆς εἰς αὐτὸν προσφορᾶς ἡμῶν αὐτῶν ὑφ' ἡμῶν. Ἐν πᾶσι λοιπὸν ὑπερέχει ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία τῆς ρωμαϊκῆς· ἐὰν δὲ τις πλάνη ὑπελείφθῃ ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ ἐκκλησίᾳ, πταίει ἡ ρωμαϊκὴ, ἐκ τῆς ἐπιδράσεως τῆς ὁποίας ἐγεννήθη καὶ ὑπελείφθῃ ἡ πλάνη, ἣν θέλει νὰ διορθώσῃ ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία.

Ἐν τῷ κγ' (τελευταίῳ κεφ. τοῦ α'. τόμου) συγκρίνεται ἡ ἱκανότης τοῦ ἀγγλικανικοῦ κλήρου εἰς τὸ διδάσκειν τὸν ἠθικὸν νόμον πρὸς τὴν τοῦ ρωμαϊκοῦ καὶ ζωγραφίζεται ἡ ἀνηθικότης τοῦ ρωμαϊκοῦ καὶ τὰ ἐπὶ τὰ ἥθη τοῦ λαοῦ ἀποτελέσματα αὐτῆς. Καὶ τελευταῖον συνοψίζων ὁ συγγραφεύς λέγει «ἄφινόμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ εἴπῃ ποτέρα τῶν ἐκκλησιῶν ὑπῆρξεν ὁ πιστότατος οἰκονόμος τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ τῶν ἐμπεπιστευμένων τῇ ἱερωσύνῃ τῇ ἰδρυμένῃ ὑπὸ Χριστοῦ, ἢ τῆς Ρώμης, ἢ ἢ τῆς Ἀγγλίας».

Ὁ β'. τόμος ἀποτελεῖ καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀριθμήσεως τῶν κεφαλαίων καὶ ὑπὸ τὴν τῶν σελίδων συνέχειαν τοῦ α'. Ἐν τῷ κδ' κεφ. λοιπὸν ὁ συγγραφεύς παραθέτει τὸν τρόπον τῆς χειροτονίας αὐτοῦ τοῦ Κυρίου κατὰ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, β'. τὸν τρόπον τῆς χειροτονίας τῶν ἀποστόλων, γ'. τὸν τοῦ Ματθίου, δ'. τὸν κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ Ἰπολύτου, ε'. τὸν κατὰ τοὺς ἀποστολικούς κανόνας, καὶ τὸν τῶν Κοπτῶν καὶ Σύρων Ἰακωβιτῶν, ζ'. τὸν τῶν Φράγκων (τοῦ στ'. αἰῶνος), η'. τὸν κατὰ τὸ Λεόντειον χειροτονικόν, θ'. τὸν τῶν Νεστοριανῶν, ι'. τὸν τῶν Μαρωνιτῶν, ια'. τὸν τῶν Ἀρμενιῶν,

ιβ'. τὸν νῦν ἐν χρήσει ἐν τῇ καθολικῇ Ἀνατολικῇ Ὁρθόδοξῃ ἐκκλησίᾳ, ιγ'. τὸν νῦν ἐν χρήσει ἐν τῇ ρωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ, ιδ'. τὸν Ἑλισαβέτειον. Ἐκ τῆς συγκρίσεως δὲ ταύτης συνάγεται, ὅτι ὁ ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ ἐκκλησίᾳ τρόπος τῆς χειροτονίας συμφωνεῖ πρὸς τὸν Γραφικὸν καὶ τὸν ἀρχαῖον τρόπον καὶ ὅτι, ἂν ἤθελεν ἐφαρμοσθῇ ὁ κανὼν, ὃν ἔθηκεν Λέων ὁ ιγ' ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ, οὔτε ὁ κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ Ἱππολύτου τρόπος, ὃν μετεχειρίζετο καὶ ἡ ρωμαϊκὴ ἐκκλησία, θὰ ἦτο ἐπαρκὴς οὔτε ἄλλος οὐδεὶς.

Ἐν τῷ κε' κεφ. ἀναπτύσσεται πάλιν ἡ γνώμη ὅτι ἡ παράδοσις τοῦ δισκαρίου καὶ τοῦ ποτηρίου εἰς τὸν χειροτονούμενον οὔτα νεωτερισμὸς τῆς ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας δὲν εἶνε ἀναγκαῖα. Ἐν δὲ τῷ κς'. ἀντικρούεται ὁ ἰσχυρισμὸς Λέοντος τοῦ ιγ', ὅτι ἐπειδὴ λείπει ἀπὸ τοῦ μυστηρίου τῶν ἀγγλικανῶν ἡ προσήκουσα «πρόθεσις», ἢ μᾶλλον ὑπάρχει πρόθεσις καταστρεπτικὴ τοῦ μυστηρίου, ἡ ἱερωσύνη τῶν Ἀγγλικανῶν εἶνε ἄκυρος. Ὁ συγγραφεὺς λέγει, ὅτι ἡ πρόθεσις τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας ἦτο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πίστιν τῆς ἀρχαιότητος καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν ἄλλοις καὶ ἐν τῇ χειροτονίᾳ.

Ἐν τῷ κζ'. κεφ. ὁ συγγραφεὺς χωρίζει τὰ οὐσιώδη ἐν τῇ χειροτονίᾳ τῶν ἐπουσιωδῶν καὶ λέγει, ὅτι ἐν ὅσῳ χειροτονία τις περιέχῃ τὰ οὐσιώδη ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς, τὰ ἄλλα δύνανται νὰ κανονισθῶσιν ὑφ' ἐκάστης ἐκκλησίας. Ἐκ τῶν χειροτονιῶν τῶν τριῶν μεγάλων ἐκκλησιῶν, τῆς Ἀνατολικῆς, τῆς Ρωμαϊκῆς καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι πᾶσαι περιέχουσι πάντα τὰ οὐσιώδη. Ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Ἀγγλικανικὴ εἶνε ἡττον ὑπερφορτωμέναι μὲ ἐπουσιώδεις τελετάς ἢ ἡ Ρωμαϊκὴ. Αἱ προσευχαὶ αἱ συνοδεύουσαι μετὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἴσως εἶνε ἰδανικῶς ἱκανοποιητικώτερα, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ, ἢ ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ καὶ τῇ Ἀγγλικανικῇ. Καὶ ἡ στιγμή τῆς χειροτονίας εἶνε ἀκριβέστερον ὠρισμένη ἐν τῇ Ἀγγλικανικῇ καὶ Ἀνατολικῇ ἢ ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ. Ἐν τῇ ἀνακεφαλαιώσει, ἥτις γίνεται ἐν τῷ κη'. κεφ., ἀξιοσημείωτον εἶνε, ὅτι Πῖος ὁ δ'. ἦτο πρόθυμος νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν χρῆσιν τοῦ Ἀγγλικανικοῦ Εὐχολογίου καὶ τῆς χειροτονίας, ἐὰν ἡ Ἑλισάβετ ὡμολόγῃ ὅτι ἔλαβεν αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν του, καὶ ὅτι προσεκάλεσε τὴν βασιλίσσαν νὰ στείλῃ ἐπισκόπους εἰς τὴν ἐν Τριδέντῳ σύνοδον. Τότε δὲ ὁ Cecil εἶπε πρὸς τὸν πρέσβυν τῆς Ἰσπανίας, ὅτι «οἱ Ἀγγλοὶ ἐπίσκοποι ἀποστολικῶς χειροτονηθέντες καὶ μὴ ἐκλεγέντες ἀπλῶς ὑπὸ

συνελεύσεως ὡς Λουθηρανοὶ ἢ Καλβινισταὶ αἵρετικοί, θὰ ἐγίνοντο δεκτοὶ νὰ παρακαθήσων μετὰ τῶν ἄλλων». Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἐλέγετο κατὰ τῶν ἁγίων ἐπισκόπων ἐν τῇ συνόδῳ ἐκείνῃ ἦτο, ὅτι ἔλειπεν ἀπ' αὐτῶν ἡ ὑπὸ τοῦ Πάπα ἐπικύρωσις. Ἀξιοσημείωτον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ Pole ἔσπευσε μίαν ἡμέραν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Cranmer νὰ διαδεχθῇ αὐτὸν εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τοῦ Ganterburg. Καὶ ἐν τῷ ἐξωεκκλησιασμῷ τῆς Ἑλισάβετ ὑπὸ τοῦ Πίου τοῦ ε'. οὐδὲν ὑπῆρχε κατὰ τῶν Ἀγγλίων ἐπισκόπων καὶ τοῦ κλήρου, ἀλλ' ὁ δὲ ὁ κεραυνὸς διηυθύνετο κατὰ τοῦ ὑπὸ τῆς Ἑλισάβετ σφετερισμοῦ τῆς ἀρχῆς καὶ ὅλα θὰ ἐθεραπεύοντο, ἐὰν αὕτη, ὡς κεφαλὴ τοῦ βασιλείου, ὑπέκυπτεν εἰς τὴν Ρώμην. «Ὁλα, ὡς λέγει καὶ ἡ τελευταία ἐγκύκλιος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἶνε νόμιμα, ἀρκεῖ μόνον ὁ Πάπας τῆς Ρώμης ν' ἀναγνωρισθῇ ὡς ὁ ἀνώτατος καὶ ἀλάθητος ἀρχὼν καὶ ἀπόλυτος κύριος τῆς παγκοσμίου ἐκκλησίας!»

Εἰς δὲ τὴν πρόσκλησιν τοῦ Πάπα πρὸς τοὺς Ἀγγλικανούς νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν «Μητέρα» δηλ. τὴν ρωμαϊκὴν ἐκκλησίαν, ὁ συγγραφεὺς ἀντιτάσσει τὴν ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πρόσκλησιν πρὸς τὸν Πάπαν καὶ τὴν ρωμαϊκὴν ἐκκλησίαν νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς διαστροφὰς τοῦ Εὐαγγελίου, νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μιάς, Ἀγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν τῷ κθ' κεφ. ἐπιγραφομένῳ «Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ ἐκκλησία» ὁ συγγραφεὺς τίθησιν ἐν ἐπικεφαλίδι τὸ τοῦ μεγάλου Βασιλείου (ἐπιστολὴ ριγ' πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ταρσοῦ, τομ. η', σελ. 189). «Μὴ ἀπαιτῶμεν πλέον τούτου, ἀλλὰ προτείνωμεν πρὸς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς θέλοντας νὰ ἐνωθῶσι μεθ' ἡμῶν τὸ σύμβολον τῆς Νικαίας». Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ τὸ ὁποῖον εἶνε ἄξιον μεταφράσεως μᾶλλον ἢ περιλήψεως ὁ συγγραφεὺς λέγει ὅτι, οἱ πατέρες τῆς ἀγγλικανικῆς μεταρρυθμίσεως ἐσέβοντο καὶ ἐτίμων τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν. Τὸ ἀγγλικανικὸν Εὐχολόγιον ἔχει ἰχνη τῆς ἐπιδράσεως τῶν λειτουργιῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ ἀπολογία τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας πάντοτε στηρίζεται εἰς τὴν ἐν Ἀνατολῇ πρᾶξιν καὶ τὸ δόγμα, ὅταν ἀποκρούῃ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, ὅτι μόνον αὐτὸς καὶ ὁ ὑπ' αὐτὸν κλῆρος καὶ λαὸς ἀποτελοῦσι τὴν ἀγίαν, καθολικὴν ἐκκλησίαν κτλ. Αἱ καινοτομίαι τῆς ρωμαϊκῆς ἐδρας πάντοτε κρίνονται πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν πρᾶξιν

τῆς ἀμεταβλήτου Ἀνατολῆς καὶ οὕτως ἀποδείκνυνται ἐστερημένοι παλαιότητας κύρους. Ἡ ἱερωσύνη τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου, ὅτι εἶνε οἰκουμενικὴ ἀποδείκνυται ἀδύνατος ἐκ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀπουσίας ἀγγλικανῶν καὶ ὀρθοδόξων ἐπισκόπων. Ἡ Μεγάλη Βρετανία ὀφείλει πολὺ περισσότερα ἢ ὅσον οἱ πλεῖστοι δέχονται εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν. Ἡ Ρώμη ὑπῆρξε μητρὶς τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ βεβαίως ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολή ὑπῆρξε μήτηρ αὐτῆς. Ὁμόφωνος ἡ παράδοσις διδάσκει ὅτι εἰς ἱεραποστόλους ἐξ ἀνατολῆς ὤφειλεν ἡ Ἀγγλία τὴν ἐν αὐτῇ φύτευσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Πολλὰ τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας δεικνύουσιν ἀρχὴν ἀνατολικήν, ὁ τρόπος τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ Πάσχα, ἡ τριπλῆ κατάδυσις, ἡ κουρά, τὸ νὰ καλύπτονται αἱ γυναῖκες κοινωνοῦσαι καὶ νὰ μὴ πλησιάζωσιν εἰς τὴν ἱερὰν τράπεζαν, ἡ κοινωνία τῶν νηπίων, ἡ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου εὐλογία γινομένη κατὰ τὸν ἀνατολικὸν τρόπον, ἡ μίτρα, τὸ ἀντίδωρον, ἡ χρῆσις ριπιδίων, ἡ νηστεία τῆς Τετάρτης. Τινὲς τῶν ἀρχαίων ναῶν ὠκοδομήθησαν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν ρωμαϊκὴν ἀρχιτεκτονικὴν. Εἰς Θεόδωρον τὸν Ταρτέα, Ἕλληνα καὶ οὐχὶ Ρωμαῖον, ὀφείλει ἡ παρούσα ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία τὸν θαυμάσιον ὀργανισμόν της. Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος Κανταουρίας (Canterbury), εἰς ὃν ὑπῆκουον πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀγγλίας. Ὅλον ἐκεῖνον τὸν χρόνον οἱ πεπαιδευμένοι ἄνδρες τῆς Ἰρλανδίας ἐσπούδαζον τοὺς Ἕλληνας μᾶλλον ἢ τοὺς Λατίνους Πατέρας. Καὶ ἡ εἰς Ἰρλανδίαν εἰσαγωγὴ τοῦ χριστιανισμοῦ ὀφείλεται κατὰ τὴν παράδοσιν εἰς ἀνατολικούς ἱεροκλήρυκας καὶ ἱεραποστόλους. Κατὰ τοὺς Λατίνους ἡ πίστις ἔχει μέγιστον ἐχθρόν τὴν γνώσιν, κατὰ τοὺς Ἕλληνας τὴν ἄγνοιαν.

Μετὰ δὲ τὴν ἐξέτασιν τῶν γνωμῶν τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας περὶ 9 ζητημάτων ὁ συγγραφεὺς λέγει: ἂν ἡ ὑπ' ἐμοῦ γενομένη ἔκθεσις τοῦ δόγματος τῶν Ὁρθοδόξων Ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν εἶνε ὀρθή, δὲν εἶναι σπουδαῖαι αἱ μεταξὺ τῶν συμβόλων τῆς ἀνατολικῆς καὶ τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας διαφοραί. Αἱ δύο ἐκκλησίαι ἔχουσι παρόμοιον «ἦθος». Ἡ ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τὴν τριπλὴν κατάδυσιν ὡς τὸν ἄριστον τρόπον, ἡ δὲ ἀνατολικὴ δέχεται τὴν ἐπίχυσιν ὡς ἔγκυρον. Ὅτι ἐν τούτῳ ἀπαιτεῖται εἶναι γενικωτέρα χρῆσις τῆς καταδύσεως ὑπὸ τῶν ἀγγλικανῶν. Τὸ ὑπὸ λαϊκῶν (ἐν ἀνάγκῃ) βάπτισμα θεωρεῖται ἔγκυρον ὑπ' ἀμφοτέρων· ὡσαύτως ἀμφοτέραι θεωροῦσι τὸν ἱερέα

ἢ ἐπίσκοπον ὡς τὸν κανονικὸν ἐκτελεστήν τοῦ βαπτίσματος. Ἐν τῷ χρίσματι ἡ ἐπίθεσις τῶν χειρῶν εἶνε ἀποστολικὴ συνήθεια καὶ οἱ ἀνατολικοὶ πρέπει ἴσως νὰ προσθέσωσι τοιαύτην εἰς τὴν χρίσιν αὐτῶν.

Ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὴν χρῆσιν μόνον ἐνζύμου ἄρτου. Ἀμφοτέραι δὲ συμφωνοῦσιν, ὅτι καὶ οἱ λαϊκοὶ πρέπει νὰ κοινωνῶσιν ἐκ τοῦ ποτηρίου. Ὡς πρὸς δὲ τὰς εὐχὰς μόνον μία εὐχή τῶν ὀρθοδόξων «Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτεία» περιέχει φράσιν προσκρούουσαν εἰς τὴν γνώμην τῶν Ἀγγλικανῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνη κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον κατῆχησιν ἡ φράσις δὲν σημαίνει τὴν πραγματικὴν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ γῆνους θυσιαστηρίου, ἀλλὰ τὴν ἀνάμνησιν τῆς προθυμίας τοῦ Χριστοῦ νὰ προσενέγκῃ ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Ὡς δὲ τὴν «μετουσίωσιν» εἰ καὶ ὁ ὅρος εἶνε ἀτυχής, ὅμως ἐπειδὴ οἱ ἀνατολικοὶ μεταχειρίζονται τὴν λέξιν μὲ ἔννοιαν διάφορον ἢ οἱ Λατῖνοι, οἱ ἀνατολικοὶ πιστεύομεν ὅτι θὰ κάμωσι τοιαύτην δήλωσιν, οἱ δὲ ἀγγλικανοὶ εἶναι πρόθυμοι νὰ δεχθῶσι πᾶσαν λέξιν δηλοῦσαν, ὅτι ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος μεταβάλλονται εἰς τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ.

Ὡς πρὸς δὲ τὸ Felioque οἱ ἀνατολικοὶ ἔχουσι δίκαιον καὶ εἰμεθα πρόθυμοι νὰ τὸ ἐξαλείψωμεν.

Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας ἡ ἐπίκλησις τοῦ ἁγίου Πνεύματος δὲν εἶναι ἐπαρκῶς σαφής· ἐν τῇ Σκωτικῇ καὶ Ἀμερικανικῇ εἶνε: Ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιθεωρήσει τοῦ Εὐχολογίου θὰ προστεθῇ ἐπίκλησις ἱκανοποιήσασα τοὺς ἀνατολικούς.

Ὡς πρὸς τὸν γάμον τοῦ κλήρου ἀμφοτέραι αἱ ἐκκλησίαι ἀναγνωρίζουσι τὸ Jus Cyprianum.

Τὸ δόγμα περὶ ἐξομολογήσεως καὶ ἀφέσεως εἶναι κοινὸν ἐν ἀμφοτέραις. Μόνον ὁ ἐξωτερικὸς τύπος διαφέρει. Καὶ ἐν τούτῳ δύναται νὰ ἀφεθῇ ἑκάτερά ἐλευθερία· Ἀμφοτέραι ἀναγνωρίζουσι τὸν Χριστὸν κεφαλὴν τῆς ἐκκλησίας, τοὺς ἐπισκόπους πνευματικούς ἄρχοντας ὑποκειμένους εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, τοὺς δὲ κοσμικοὺς ἄρχοντας προστάτας τῆς ἐκκλησίας. Καὶ ἐν τούτοις συμφωνοῦσιν.

«Γεννηθεῖσα καὶ ἀναγεννηθεῖσα ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας εἶνε δις θυγάτηρ τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς... Ἀλλὰ οὐδέποτε, διὰ τὴν διαφορὰν τῶν φυλῶν, εἶνε δυνατόν νὰ ἐλπίζῃ τις συμφωνίαν εἰς τὰ ἐπουσιώδη· Ἀλλ' εἰς τὰ οὐσιώδη εἶνε δυνατόν νὰ κατορθωθῇ συνεννόησις.

Ἐν τῷ λ'. (τῷ τελευταίῳ τοῦ ὅλου ἔργου) κεφαλαίῳ ὁ συγγραφεὺς ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὸ

ἀδύνατον τῆς ἐνώσεως τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ρωμαϊκῆς ἕνεκα τῶν γνωστῶν ἀξιώσεων καὶ καινοτομιῶν τῆς Ρώμης. Ἀλλὰ μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας εἶπεν ἤδη ὁ συγγραφεύς, ὅτι εἶνε κατορθωτὴ ἡ συμφωνία. Ἐν τέλει δὲ ἐφιστᾷ ὁ συγγραφεύς πάλιν τὴν προσοχὴν τῶν Ἀγγλικανῶν εἰς διόρθωσιν τινῶν χρηζόντων διορθώσεως ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ ἐκκλησίᾳ. «Διότι, λέγει, δὲν ὠφελεῖ ἡμῖν νὰ γινώσκωμεν ποῦ εἶνε ἐσφαλμένη ἡ θέσις τοῦ Πάπα, ἐὰν ἀγνοῶμεν τί ἡ Ἀγγλικανικὴ ἐκκλησία πιστεύει καὶ ὀφείλει νὰ πράττῃ «Εἶθε τὰ τέκνα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας νὰ αἰσθάνωνται ἐπὶ μᾶλλον ἀεὶ τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς προσωπικῆς αὐτῶν ἀφιερώσεως καὶ οὕτω νὰ φυλάττωσι τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως ἐν τῷ συνδέσμῳ καὶ τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου Πνεύματος». Ἀκολουθεῖ δὲ ἡ περὶ τῆς ἐνότητος τῶν χριστιανῶν προσευχὴ ἐκ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Εὐχολογίου καὶ τελευτᾷ ὁ 6' τομος ἐν τέλει τοῦ ὁποίου ὑπάρχει παράρτημα περιέχον πολλὰ σχετικὰ ἔγγραφα, ἐν οἷς καὶ μετάφρασιν τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς ἐγκυκλίου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας τῆς ἀπαντώσεως εἰς τὴν ἐγκύκλιον Λέοντος τοῦ ιγ'.

ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ
(τοῦ Σχολαρίου)
ΕΠΙ ΤΗ ΜΝΗΜῃ
ΤΗΣ ΑΠΟΤΟΜΗΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ
ΚΑΙ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ

Λόγος τὸ πρῶτον νῦν ἐκδιδόμενος ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ.
35 χειρογράφου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἐν-
ταῦθα Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου
ὑπὸ
ΧΡ. ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΟΥ*

*Ὅθεν οἱ κρίνουν ὀρθῶς εἰδότες τε καὶ προηρημένοι ταῖς ἀναγκαίαις οὕτω τῶν νόμων στενότησι πρὸς εὐποιᾶν γρῶνται καλῶς, οὐ τοὺς νόμους ἀκυροῦντες, οὐ τοῖς θεμένοις μεμφόμενοι, ἀλλ' ἐνθα μὴ δύναιτο συμφωνεῖν ἡ λέξις τοῦ νόμου τῷ κατὰ φύσιν καὶ κατὰ λόγον καὶ τῷ ἀπλῶς ἀγαθῷ καὶ συμφέροντι, τούτοις τιθέμενοι μᾶλλον, ὅπερ ἂν καὶ ὁ τὸν νόμον θεὸς ἐποίει παρῶν, καὶ χάριν ἂν

εἰδείη καὶ μὴ παρῶν τῷ φιλαγάθῳ οὕτω καὶ σοφῶς κρίνουντι. Ἐῷμεν δὲ τὴν ἄλλην ὑπεροχὴν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν τάξιν ἐκατέρων τῶν νόμων· οὐ γὰρ ἂν μάθοιτε ταύτην ποτέ, τοιούτοις ἥκιστα φαινομένην. Αὐτῷ μὲν εὖν οὕτω μέμψεσθε τῷ ποιητῇ τοῦ νόμου καὶ φύλακι· ὑμεῖς δὲ τοῖς τοῦ νόμου μὲν προσπεφυκότες ρητοῖς ἀνθρωπίνους, ὃν ἥκιστα χρῆζήλον ἄλογον τοῖς πολλοῖς ἐπιδείκνυσθε, οἱ τὴν ἐνστασιν ἐπαινοῦσι, τὸ πάθος δ' οὐ σταυροῦντες καὶ φθονοῦντες τοῖς καλῶς ἐπιεικευμένοις τῇ τοῦ νόμου λέξει προσπλέκεσθε· παρακερδαίνειν δὲ τοῦ δεῖσαν ἢ δεῖει δουλεύειν ἢ φιλίᾳ καὶ χρεῖα χαρίζεσθαι, ἐνταῦθα δὴ καὶ λέξις ὑμῖν τοῦ νόμου καὶ σκοπὸς ἀθετεῖται τοῦ νομοθέτου καὶ τὸ φύτει δίκαιον οἴχεται. Ὡςπερ δὴ καὶ Ἡρώδης συγκαθιεῖσι τῇ τοῦ ἀδελφοῦ ποτε συνεύῳ χρῆσθαι παρὰ τὸν νόμον, καίτοι σπέρματος αὐτῷ καταλελειμμένου, οὐ δεινὸν ἡμῖν, οὐδ' ἀπᾶν εἶναι δοκεῖ. Εἴτα καὶ παρὰ λόγον κτείνοντι τὸν βαπτιστὴν ἀσμενίζετε δήπου, τὸν πρὶν εὐνοούμενον καὶ μηδὲν ἀδικοῦντα, καὶ κακῷ κακὸν προστιθέντι πολλῷ χαλεπώτερον, ἀμυνόμενοι μὲν τὸν βαπτιστὴν ὡς καὶ γένει καὶ προαιρέσει τῷ Χριστῷ συνημμένον, λυποῦντες δὲ αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν καὶ φοβοῦντες καὶ τῷ κατ' αὐτοῦ μελετωμένῳ φόνῳ θύραν ἀνοίγοντες. Τσιαύτας μὲν ἐκεῖνοι ταῖς οἰκείαις ψυχαῖς καὶ τῷ γένει καμίνους ἀνῆπτον. Ὁ δὲ βασιλεὺς περίλυπος μὲν ἐγένετο τῷ τοῦ φόνου ζητήματι, διὰ δὲ τὸν ὅρκον καὶ τοὺς συνανακείμενους οὐκ ἤθελεν ἐκπέμψαι κενήν. Ἄξιος τοιούτων ὅρκων εἶ φύλαξ· ἄξιοι τοῦ σοῦ συνειδότος οἱ συνδειπνοῦντες! Παραβῆναι τὸν ὅρκον φοβῇ, καὶ κτείνων ἄνδρα δίκαιον οὐ τρέμεις τὴν δίκην; Εἰ μὲν κατεγνωνκὼς ἤσθα τοῦ καθειργμένου, ὃ προσεῖχες ὡς ἱερῷ πρότερον καὶ πολλὴν παρεῖχες αἰδῶ, τί νῦν γίνῃ περιαλγής, ἀλλ' οὐχὶ μᾶλλον ἐλέγχων τὴν πονηρίαν, πάλαι λανθάνουσαν, βασιλικῶς ἐπάγεις τὴν δίκην; Ἐδεῖ γὰρ σε μᾶλλον ἀλγεῖν περὶ σεαυτῷ, ὃ καὶ πεφηνότι τοιούτῳ πάλιν ἐφίλκνθρωπέυτο δι' εὐνοίαν. Εἰ δ' οὐκ ἔχεις τι μέμψεσθαι, τί κτείνεις τὸν μηδὲν ἀδικοῦντα καὶ πάνυ πρόσθεν πεφιλημένον; Ἡ τοίνυν προσποιῇ τὴν ἀνάγκην, τῇ δὲ μοιχαλίδι πάντα συνεσκευάσω, τὸ δεῖπνον, τὴν ὄρχησιν, τὰς τῆς ἀμοιβῆς ὑποσχέσεις καὶ τὸν ἐπ' αὐταῖς ὅρκον, καὶ τῷ πάθει τῆς ἀκολασίας πάνυ κατελιγμένος ἐκ μέσου τὸν ἀποτρέποντα καὶ νοθεύοντα ποιῇ, ἄλλῳ τῷ χείρονι σαυτὸν ποιῶν ὑπεύθυνον πταίσματι, ἢ παντὸς μαινομένου πέφηνας χείρων, ὅτι διπλοῖς ἐκουσίως σαυτὸν ἐτήρεις κακοῖς, δυνάμενος ἀμφοῖν ἀπηλλάχθαι καὶ μήτε

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 385—388.

κτείνειν ἀδίκως μήτε κτείνων ἀλγεῖν. Τί δὲ καὶ τοὺς συνανακειμένους καὶ συνδειπνοῦντας αἰδῆ; Εἰ μὲν γὰρ σιγῶσιν, οὐδὲν ἐκεῖθεν ὑπέστη δέος· εἰ δ' ἀπαιτούσῃ τῇ κόρῃ συνηγόροῦσιν ἅπερ οὐ δίκαιον, ὡς εὐχείρων ἔδει τούτων καταφρονεῖν. Ἰσως γὰρ τὴν σὴν ὑπονοοῦντες πρὸς τὸν θεῖον ἄνδρα μεταβολήν, τῇ καθεύρει σημείῳ χρώμενοι, καὶ πόρρω τοῦ συνειδότος ἐφθέγγοντο· εἰ δὲ φαύλως κρίνοντες ἤτουν, ποῦ τὸ σῆς ἀξίωμα βασιλείας, ὅτι δούλοις χαρίζῃ, τὴν τῆς σῆς ψυχῆς ζητοῦσιν ἀπώλειαν; Ἡ καὶ σκιρτᾶν ἀνιστάμενον ἀξιοῦσι καὶ ἀσχημονεῖν ὑπήκουες ἄν; Εἰ δ' ὅρκῳ κατασχεθεῖς, ὑπ' εὐλαβείας κτείνειν ἀνέχῃ, εὐλαβῆς μὲν ἂν ἦσθα μὴ κτείνειν, μὴδὲ τὸν ἐκ προπετείας ὅρκον πληρῶν· νῦν δ' ἀτεβῶν δοκεῖς εὐσεβεῖν καὶ τῷ πρὸς Θεὸν δικαίῳ πάνυ μαγόμενος· οὐ γὰρ βούλοιο ἂν ἡμᾶς ἀσεβεῖν εὐορκίας προφάσει. Ἡ καὶ φονεύειν τὸν πατέρα τυχὸν ὁμόσας ἐν πότῳ, ἡναγκάσθης ἂν πατροκτονῶν εὐορκεῖν, σωφρονήσας μετὰ τὴν μέθην; Εἰ δ' ἐκστάς ὑπὸ μέθης τοῦ λογισμοῦ τῷ τῆς μοιχείας κακῷ καὶ τὸν ἐξάριστον προστιθεῖς φόνον, οὐ τὸν ὅρκον καὶ τοὺς συνανακειμένους αἰτιᾶσθαί σε δεῖ, ἀλλὰ τὴν σὴν παραινῶν, δι' ἣν ἐκουσίως οὕτως ἐκστάς σεαυτοῦ γοῶν ἢ λύκων ἀντὶ τῆς ἀνθρωπίνης εἰληφας μοῖραν. Τοιοῦτον γὰρ ἡ μέθη κακὸν τοιαῦτα τοὺς ἐαλωκότας εὐεργετεῖ. Ἡ πῶς ἦν ἀνθρωπίνην σώζοντα τάξιν μισθῷ τῆς ὀρχήσεως διχῇ μερίζειν τὴν βασιλείαν καὶ ὅρκοις τὴν ἑτέραν μοῖραν διδόντα καταδεσμοῦσθαι; Ἀλλ' ἔδει σε λοιπὸν καὶ ὅλην ὑπερθέσθαι τὴν βασιλείαν οὐ μᾶλλον ἀντὶ κεφαλῆς τοιαύτης ἢ τῆς σῆς ψυχῆς δεινῶς ἀποτεμνομένης, εἰ μὴ τὸν ὅρκον ἡδύνασο πότε μὲν τηρητέος, πότε δὲ οἰκονομητέος ἐστὶν εἰδέναι. Ὁ μὲν Ἡρώδης τοιαῦτα ἐποίει παρὰ τὸν δεῖπνον καὶ τοιοῦτος τοῖς παροῦσι καὶ συνδείπνοις ἐδόκει καὶ οὕτως ἰσθόρηται· οὐ γὰρ ἐπέκεινα τῶν γινόμενων καὶ φαινομένων ὁ τῆς ἱστορίας βαδίζειν δύναται λόγος, ἀληθὴς καὶ δίκαιος ὢν. Ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης εἰς ὑπουργίαν τοῦ κατὰ τὸν Ἰησοῦν μυστηρίου συλληφθεὶς καὶ γεννηθεὶς καὶ τραφεὶς καὶ τὴν ἔρημον οἰκήσας πολυετῶς, διὸ κἀκεῖθεν ἀπέσταλται τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν ἀγγέλλων καὶ βοῶν ἐτοιμάζειν αὐτοῦ τὴν ὁδόν, φωνὴ τοῦ λόγου προτρέχουσα καὶ λύχνος πρὸ τοῦ φωτός, ὡς καὶ ταύτῃ τοὺς προφῆτας αὐτὸν παρενεγκεῖν ἅπαντας τῷ μόνον αὐτὸν μετὰ Χριστὸν καὶ διὰ Χριστὸν προφητευθῆναι πάνυ λαμπρῶς, ἐπλήρωσε μὲν αὐτῷ τε τὴν ὑπουργίαν πᾶσαν ὡς ἔδει, εἶτα καὶ δι' αὐτὴν θύεται καὶ προθύεται, καὶ δῆμιος ἐκ τοῦ δεῖπνου πεμφθεὶς τῆς

ἱερᾶς ἐκείνης σαρκὸς τὴν εἰσάγγελον ἐξάγει ψυχὴν καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποδίδωσι φέρων ἄθλον ὀρχήσεως τῷ κορασίῳ· ἡ δὲ τῇ μητρὶ θέαμα χαρίεν, ὡς ἐξεῖναι λοιπὸν αὐτῇ χωρὶς ἐλέγχων παρανομεῖν καὶ πάντων μὲν εἰδότων ἀκολασταίνειν, οὐδενὸς δὲ ἀποτρέποντος. Ὡ μακαρίας μὲν ζωῆς, μακαρίας δὲ τελευτῆς· οὐ γὰρ ἔχοντες οὐδὲν ἐγκαλεῖν, τὴν δὲ παιδαγωγίαν οὐ φέροντες, ἡ γὰρ τῶν Φαρισαίων καὶ νομικῶν συσκευή Ἡρώδῃ καὶ τῇ συνεύῃ μόνους ἐγνώριστο, κτείνουσι τὸν γενναῖον, μᾶλλον δὲ μεθιστῶσιν, οὐ πολὺς αὐτὴν εἶχεν ἔρως. Τί γὰρ γένοιτο ἂν φιλοσοφούσῃ ψυχῇ τῆς ἐντεῦθεν ἐξόδου καὶ ταῦτα μετ' ἀρετῆς ἡδίων; Ὡ χαρᾶς ἐκείνης, ἡ τὸν δῆμιον εἶδε καὶ τὴν μάχαιραν ἐτοιμαζομένην, καὶ πρὶν καλῶς αἰσθῆσθαι πλήττεσθαι, ἀπηλλάγη κούφῳ πτερῷ καὶ μὴδὲν ἐπιφερόμενος ἄχθος ἐκ τῆς κοινωνίας τοῦ σώματος, ὥστ' εἰ μὴ τὸ προγονικὸν εἰς ἄδην κατέσπα κώλυμα Μωσῆ καὶ τοῖς ἄλλοις συνδιατρίψοντα, εἰ καὶ πολλῶ λίαν αὐτῶν εὐτυχέστερον, ὅτι σαφεστέραις ἐλπίσι καὶ προσεχέστατης τῆς ἐκεῖθεν αὐθις ἀνόδου, κἂν εἰς οὐρανὸν εὐθύς ἦγετο. Ἀλλ' ἀτριβῆς ἔτι καθάπαξ ἦν ἡ πρὸς οὐρανόν, τὸν τοῦ παντὸς δεσπότην μένουσα πρόδρομον, ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ πατρικῶς κατεληλυθότα, ὥστε τῶν γνησίων παίδων τοὺς μὲν συναγαγεῖν ἐτόιμους εὐρών, τοὺς δὲ ἀναχθησομένους εὐτάκτως τῆς γενέσεως ὑπουργούσης εἰσδέξασθαι, ἕως αὐθις ἐλθὼν καὶ τὰ σώματα πολλῶ λαμπρότερα ἀποδούς, τῇ τοιαύτῃ τῆς φύσεως τελειώσει καὶ τὴν τῆς εὐδαιμονίας τελείωσιν αὐτοῖς καταπράξῃται, διπλαῖς ἐκεῖθεν ἐνευδαιμονοῦσι στολαῖς καὶ διπλοῖς ἐνεπτυχοῦσι τοῖς ἄλλοις. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους προφῆτας, ὁποῖοι Ἰουδαῖοι τὴν ὁμοίαν χάριν ἀπέδωκαν, ὁ δῆμος μετὰ πολλῆς ἀναιδείας καὶ πλείονος πικρίας ἐφόνευσεν· τὸ(ν) δὲ ὁ δῆμιος μόνος τῆς εἰρκτῆς ἀπήλλαττε μόνον καὶ ταῖς ἐν ἐρήμῳ διατριβαῖς οἰκεῖον ἀπεδίδου τὸ τέλος· ἡ τε γὰρ ἔρημος οὐδὲν εἰρκτῆς διενήνοχε τοῖς ἐκεῖ θησαυρίζουσιν εἰδόσιν, ἡ τε εἰρκτὴ τὸν εἰδότα τε καὶ εἰθισμένον φιλοσοφεῖν οὐδὲν ἤττον τῆς εὐρυτάτης ἐρήμου ψυχαγωγεῖν δύναται· καὶ τῶν ὅρων τῆς ζωῆς πληρωθέντων, οὐδὲν διαφέρει τοῖς φιλοσοφοῦσι καλῶς θηρίου δάκνοντος ἐν ἐρήμοις ἢ δημίου κτείνοντος ἐν εἰρκταῖς ἀπαλλάττεσθαι. Ἡ δ' ὑπερβολὴ μετὰ ταῦτα τῆς κατὰ τὸν Ἰησοῦν ἀναιδείας τῶν Ἰουδαίων ὑπερβολὴ μὲν κακοδαιμονίας αὐτοῖς τοῖς πράττουσιν ἦν, ὑπερβολὴ δὲ ταπεινώσεως μὲν ἀνθρωπίνης τῷ μέχρι τοσοῦτων καὶ τηλικούτων ἄθλων ταπεινωθέντι, ἀγαθότητος δὲ τῷ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀνα-

σχομένῳ τοιαύταις σώζειν μεθόδοις, ὑπερβολὴ δὲ εὐτυχίας τοῖς διὰ τούτων σώζεσθαι μέλλουσι καὶ τούτων ἄνευ οὐ μέλλουσιν· ὥς γὰρ ἀναγκαῖα πάντα τῷ τοῦ σώζοντος σκοπῷ καὶ τῷ τέλει καὶ πρόσθεν προηγόρευτο, καὶ τοῖς ἔργοις οὕτως ἐκβαίνειν συνεχωρεῖτο, καθάπερ ἔφθην εἰπών. Εἴτα καὶ τοῖς ὑπὲρ Χριστοῦ πάθεισι μέλλουσι πολλὰς βασάνων ιδέαις ἐνευσεβεῖν μεγάλης ἂν ἔδει ροπῆς ἐν τῷ λογισμῷ, πειθούσης καὶ θαρρεῖν καὶ φέρειν γενναίως· καὶ ἦν ἂν οὐδὲν ἰσχυρότερον τοῦ τὸν δεσπότην αὐτὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἀνασχέσθαι λησταῖς ὁμοίως ἀναρτηθῆναι καὶ ταῖς ἄλλαις οὕτως ἀμειψθῆναι τιμαῖς, ἵνα τοιούτοις αὐτοὶ πρῶτοι καλῶς ὠχυρωμένοι τοῖς λογισμοῖς, οὕτως οὐρανόθεν εὐθὺς τὴν ὑπερφύῃ φιλοσοφίαν ἐμπνέοιντο, ὥς μηδὲ καρτερίαν εἶναι λοιπὸν ἀλλ' ὑπεροφίαν τὴν ἐν τοῖς ἐπαγομένοις πᾶσι διάθεσιν. Ἐπὶ ταύτοις, ὦ μακάριε τοῦ Χριστοῦ βαπτιστὰ καὶ πρόδρομε, συνερχόμεθα σήμερον οἱ τῆς σῆς ἀκηκόετες φωνῆς καὶ πρὶν ἀκοῦσαι τὸν λόγον, οἱ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀναβλέπειν ἀρξάμενοι σοὶ γε τῷ λύχνῳ, πρὶν τῷ φωτὶ καθάπαξ καταλαμπθῆναι· οὐ γὰρ ὥς παρεληλυθόσιν, ἀλλ' ὥς παροῦσι πᾶσι προσέχομεν. Καὶ ὥς νῦν σοῦ τελειουμένου τῇ καλῇ μετσχάται πάρεσμεν ἤδη οὐχ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνδείπνοις συνόντες οὔτε δημίῳ συναποτέμνοντες, οὐ θεζόμενοι δῶρον τὴν σὴν κεφαλὴν, αἰωνίου δίκης ἐπιχειρον, ἀπειρή γε ταῦτα, ἀλλὰ συνοδυνώμενοι μὲν τοῖς μαθηταῖς καὶ τὸ πτώμα τῇ γῇ καλύπτουσι τὸ ἱερὸν συνακολουθοῦντες, συνανιῶμενοι δὲ τοῖς τῇ φήμῃ τῆς ἀδίκου σου τελευτῆς δεινῶς κοπτομένοις, οἱ τοῦ σοῦ βαπτίσματος καὶ τῶν σῶν ὑπὲρ τοῦ δεσπότη λόγων τρόφιμοι γεγονότες, ὥς ὁδηγῷ τῆς σοφίας ἐκ Θεοῦ πεφηνότι, πανταχοῦ τῆς γῆς ἐκείνης ἔχαιρον ἀκουόμενῳ καὶ βλεπομένῳ καὶ ἤλγουν αὐτῇς εὐλόγως τηλικούτου στερηθέντες καλοῦ. Τούτοις τοίνυν συνοδυνώμενοι, τῷ δὲ τῆς ἱερᾶς ἀγάπης κανόνι τοὺς φονευτάς, καίτοι φαυλοτάτους ὄντας, οἰκτείροντες, εἴτα συγχαίρομέν σοι τῶν εὐτυχιστάτων τῆς τε γενέσεως καὶ ζωῆς κλήρων καὶ τελευτῆς, ὥς πάντων ὄντων κατὰ Θεὸν καὶ τῷ κοινῷ τῶν ἀνθρώπων πάνυ χρησίμων. Καὶ ἡμῖν δ' αὐτοῖς ἐπιχαίρομεν τοιούτῳ παιδαγωγῷ καὶ προμηθεὶ συντυχοῦσι, καὶ τὴν σὴν τελευτὴν ζωὴν τῶν σῶν ἡγούμεθα τέκνων· ἥ τις γὰρ ἡμῖν οὐχ ἦττον καὶ μεθεστώς, καὶ τοῖς κατὰ σὲ διηγῆμασιν ὡς παρῶν τέρπεις καὶ ταῖς ἄνωθεν ὁδηγίαις διέπεις καὶ κυβερνᾷς, πείθειν ἔχων ἐξ εὐλόγου καὶ πολλῆς παρηρησίας τὸν πάντα δυνάμενον. Ἐπὶ τούτοις τὴν ἡμέραν ταύτην τιμῶμεν· ἐπὶ τούτοις καὶ ὁ παρῶν

συνήνεκται λόγος. Λέληθε δὲ οὐδαμῶς ἡμᾶς ἔσασοι παρ' ἡμῶν ἀποδίδοσθαι βουλευθείης ἂν τῶν σῶν τέκνων ἐπὶ ταῖς ψδαῖς αὐταῖς καὶ τοῖς ὕμνοις, ὧν ἄνευ οὐδὲ τούτοις ἂν ἡσθείης προσφερομένοις. Βούλει τοίνυν τοὺς μὲν τῷ βίῳ προσηλωμένους μὴτ' ἀσελγοῦντας παρανομεῖν μὴτε παρανόμοις γάμοις συνάπτεσθαι, μὴτε οἶνῳ παραχρωμένους τοῖς συμφύτοις παραδίδοσθαι πάθεισιν, ἃ κοιμίζειν οἶδε λόγος ἐγρηγορῶς καὶ γαστρὸς καπνοῖς μὴ θολούμενος, καὶ τὰ μὲν ἐπιθυμία, τὰ δὲ θυμῷ καὶ τοῖς τούτων ἐκγόναις δεδουλευτότας τὴν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλάστην φθείρειν ἀγάπην, μὴτε θέλειν ὅρκους καταδεσμοῦσθαι, ἀλλὰ τὰ μὲν καλὰ καὶ ὁρκῶν πράττειν χωρὶς, ὡς ἂν τῷ ἐκουσίῳ μᾶλλον κοσμοῖντο, ἐπὶ δὲ τοῖς φαύλοις καὶ μᾶλλον τῆς γλώττης φεῖδεσθαι, μηδὲ καθίστασθαι πρὸς ἀνάγκην ἐκ προπετείας ἢ παρανομεῖν εὐορκοῦντας ἢ τὰ φαῦλα πράττειν, οὐ βουλομένους τρόπον ἕτερον ἀσεβεῖν ἢ δοκεῖν τοῖς οἰκονομεῖν οὐκ εἰδόσι καὶ φαύλως περὶ αὐτῶν κρίνουσι, καὶ ταῦτα μᾶλλον οὕτω τηρεῖν τοὺς τάξει τῶν πολλῶν διαφέροντας· τοὺς δ' ἐπὶ τῶν ἱερῶν τεταγμένους μὴτε συγχωρεῖν αὐτοῖς παρεξιέναι καὶ πᾶσι τρόποις ἐπανάγειν πειρᾶσθαι, οὐ τύχην αἰδομένους, οὐ χρεῖα δουλεύοντας, οὐ περὶ τῷ ζῆν δεδιότας· τῆς γὰρ ἀληθείας καὶ τῶν δικαίων ταῖς τοιαύταις ἀνοχαῖς σβεννυμένων καὶ τῶν ψυχῶν ἀπολλυμένων τοῖς πράττουσιν, οἱ δυνάμενοι σώζειν καὶ ἀπαλλάττειν τῷ Θεῷ τὸν λόγον ὀλιγορῶντες ὀφλήσουσιν. Ἄν δὲ τὸ δέον ἅπαν ποιούντων αὐτῶν μὴ βούλονται πείθεσθαι, μηδὲν κοινὸν αὐτοῖς ἐθέλειν ἔχειν λοιπόν, ἀλλ' ὥς ἐθνικῶν ἀπεργέναι καὶ τελωνῶν. Αὐτοῦς δὲ τὸν εὐαγγελικὸν τοῦ ιδίου βίου νόμον προϊστάσθαι, καὶ ὁ τοῖς ἄλλοις αὐτοὶ βούλονται τίνεσθαι πρὸς τὸ δέον ἐπανορθωτικοὶ τοῖς ἐξισταμένοις, ἀγάπῃ θεῖα καὶ μηδενὶ πάθει κινούμενοι, τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῖς γινομένων ἐξ ἀγάπης μὴ χαλεπαίνειν, μὴδ', ἀντὶ τοῦ χάριν ἔχειν, καὶ διαβάλλειν, μηδὲ τῷ τοῦ φθόνου πάθει καλυπτομένους τῇ τε ἀμαθείᾳ προσκόπτειν καὶ σφίσι αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔξωθεν ἐφεστῶσι σκάνδαλον γίνεσθαι. Ἐτι θέλεις αὐτοὺς, ὅπου περ ἂν ἀνάγκη καὶ εὐλογον ἢ, συγκαθιέναι τοῖς τέκνοις παρεξίϋσι, τὰς τῶν καιρῶν προβαλλομένοις ἀνάγκας, καὶ ἐν οἷς ἐπιεικεύεσθαι δύνανται, διαφορὰν τε θείων νόμων καὶ ἀνθρωπίνων εἰδέναι τε καὶ σώζειν καλῶς· πάντων μὲν τὸ καλὸν οὐχ ὁμοίως δὲ σκοπούμενων, ἀλλ' αἰώνιον μὲν καὶ αἰωνίως τῶν θείων, τῶν δὲ ἀνθρωπίνων πρὸς τοὺς καιροὺς αὐτὸ τιθεμένων. Ὅθεν οὐδ' ὁμοίως ἐν ἑκατέρω ἀκριβοῦς λογισθῆναι κα-

θάπαξ οὔτε ἐπεικεύεσθαι δεῖν· ὡς γὰρ ἀνοσίους τε καὶ τῶν θείων καπηλευτάς τοὺς ἐν τοῖς ἀπαραιτήτοις εὐκόλους, οὕτω κεκαυτηριασμένους τὰς συνειδήσεις τοὺς ἐν ταῖς κουφοτέροις ἀπαραιτήτους, μετὰ Παύλου πάντες καλοῦσι. Πάντας ἐθέλεις ὁμοῦ τῶν ιδίων τὰ κοινὰ προτιθέναι, τῶν λόγων τὰ πράγματα, τῶν προσκαίρων τὰ μηδέποτε λήγοντα, τοῦ ζήλου τὴν ἐπιείκειαν, τὸ παθεῖν κακῶς τοῦ ποιῆσαι· τὸν Θεὸν ἐν πᾶσι προϊστάσθαι καὶ τῷ θεῷ κανόνι τὸν ἴδιον ρυθμίζοντας καὶ λόγον καὶ βίον, οὕτω ζῆν ἀσφαλῶς. Ἀγαπᾷς μετανοεῖν ἁμαρτάνοντας, καὶ σὺ γὰρ ἐπήνεις περιττὸν βαπτίζειν βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὡς μήτε δυναμένων ἄνευ μετανοίας σῶζεσθαι τῶν ἀνθρώπων, οὔτε οἷόν τε, ἂν ὀρθῶς μετανοῶσι, μὴ σῶζεσθαι· ὁ γὰρ ἡμέτερος Ἰησοῦς, οὗ τὸ βάπτισμα πρόδρομος ἦλθες, οὐ δικαίους τοὺς ἐτοιμοὺς πρὸς σωτηρίαν ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν ἦλθε καλέσων καὶ διὰ ταύτης ἄξων εἰς σωτηρίαν, οὐδ' ἦλθε κρίνειν, ἀλλὰ μᾶλλον σῶζειν τὸν κόσμον. Καὶ αὐτὸς μὲν, ἀνεψγμένης τῆς βασιλείας, τοὺς μετανοοῦντας εἰς αὐτὴν εἰσάγει λοιπὸν· σὺ δὲ παρεσκευάζεις εἰς μετάνοιαν, ὡς αὐτίκα τῆς βασιλείας αὐτῆς μελλούσης ἀνοίγνυσθαι· τὸν μὲν γὰρ πρόσθεν ἢ μετάνοια χρόνον οὐκ ἀμέσως εἶχε τὴν βασιλείαν συνεπομένην, οὐδὲ τὴν ἀκριβῆ τοῦ τέλους ἐπίτευξιν· ἐκέλειστο γὰρ ἢ πρὸς ἐκείνην ὁδὸς ἰσχυροτάτῳ φραγμῷ, τῷ πταίσματι τῶν ἡμετέρων ἀρχῶν· ἀλλ' ὥσπερ ἰκετηρία τις ἦν τῶν ἐν τῷ βίῳ κατορθωθέντων πρὸς τὴν εὐμένειαν τοῦ δικαίως πεπαιδευκότος Θεοῦ, δεομένων μὴ περιιδεῖν τὴν προσωπικὴν σφίσι δικαιοσύνην διὰ τὸ κοινὸν τοῦ γένους ἁμαρτήματα, οὕτως καὶ μήπω γενομένους ἔδει μετέχειν, ὡς ἐκ ταιούτων σπερμάτων μέλλουσι φύεσθαι. Καὶ καλῶς ποιοῦντες οὕτως ἐφρόνουν καὶ μάντιες ἐγίνοντο τῆς θείας ἐπεικειάς, ἐποφομένης ἔργῳ ταῦτά ποτε καὶ ἡ φησὶν ὁ Δαυὶδ οἴκτου τε καὶ ἀληθείας, εἰρήνης τε καὶ δικαιοσύνης, συνάντησομένων τε καὶ σπεισομένων ἀλλήλοις περὶ ἡμῶν, ἐφ' οἷς τὸν πρόσθεν χρόνον καὶ διέσταντο. Τοῦ δὲ φραγμοῦ τῇ θείᾳ λελυμένου σαρκώσει καὶ ταῖς περὶ ταύτην ἰσχυροτάταις ὁμοῦ καὶ σοφωτάταις οἰκονομίαις, ἐγγύθεν λοιπὸν τοῖς μετανοοῦσιν ἢ τῆς βασιλείας κτήσις ἐστὶ καὶ τὸ ταύτης τυγχάνειν ἐφ' ἐκάστοις κεῖται, μετανοεῖν θέλουσι. Καὶ διὰ τοῦτο σύγε παρηγγύας πᾶσι τῆς βασιλείας ἐγγύτατα, ἵνα προθυμότερον πρὸς τὴν μετάνοιαν ἤκωσιν, ὡς οὐκέτι λοιπὸν ἐν ἀναβολῇ τῶν ἐκ ταύτης ἀγαθῶν αὐτοῖς κεισομένων· τὸ δὲ μετανοεῖν εὐθὺς ἐπὶ τινι πταί-

σματι μὴ μόνον λύειν τῆς ἐνοχῆς καὶ τὴν τῆς σωτηρίας θύραν ἀνοίγειν, πάντων γινομένων καλῶς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ ζητοῦνται μετάνοιαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ μέλλον ἀσφαλεστέρους ποιεῖν, τῆς θείας χάριτος ὀχυρώσεως τῷ παρεῖναι κεκαθαρμένους, ὥσπερ ἀναχωρούσης, ὅπου τις ἀμεταγνώστως ἐν δουλείᾳ κακῷ, πολλοῖς ἀνάγκῃ χεῖροσι περιπίπτειν. Ὁ καὶ τῷ Ἡρώδῃ δῆπου συνέβη· εἰ γὰρ τὸ τῆς ἀκολασίας προτροπάδην ἔφρευγε μῦθος, ταῖς σαῖς πειθόμενος ὑποθήκαις, οὐκ ἂν ἐγκαταλειφθέντι τοσούτων ὁρμαθῶς συνῆλθε κακῶν. Βούλει πάντας, εἰ οἷόν τε ἦν, τὸν τῆς τελειότητος ὑπέρχεσθαι βίον καὶ τὸ τῇ θελήσει σοφῶς ἐπιτετραμμένον· εἰ τις γὰρ θέλει, φησὶν, ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, εἰ οἷόν καὶ πάντας ἐξ ἀνάγκης αἰρεῖσθαι τὴν συνοῦσαν τῇ τοιαύτῃ τάξει δυσχέρειαν, τῇ τοῦ Θεοῦ προνοίᾳ καταπιστεύοντας· εἰ δ' οὐχ οἷόν τε ἐστὶ πάντας οὕτω θέλειν ἀνδρίζεσθαι, τοὺς γοῦν προηγουμένους καὶ σφᾶς αὐτοὺς ὁσιώσαντας τὰς ὑποσχέσεις ἔργῳ πληροῦν καὶ μὴ τὴν χεῖρα βαλόντας ἐπ' ἄροτρον ἐκουσίως, εἴτ' ὀπισθοδρομεῖν· οἱ τοιοῦτοι γὰρ οὐ τὸ μὴ θελήσει βουλήν, ἀλλὰ τὸ μὴ παραμεῖναι βαλόντες εὐθύνονται· καὶ μὴ δύναιντο τὴν σὴν ἐξακριβοῦν γεωργίαν καὶ τὸν σὸν συλλέγειν καρπὸν, ἐν ὑπεροφίᾳ παντελεῖ τοῦ κόσμου τε καὶ τοῦ σώματος, τὰ γὰρ σὰ κρείττω πάσης μιμήσεως, τὰ γοῦν δυνατὰ τῇ τοῦ τοιούτου βίου προθέσει καρποφορεῖν, καὶ μὴ σχήματι μὲν καὶ τάξει μετανοούντων ἐγκατελλέχθαι, τῶν δὲ τῆς μετανοίας καρπῶν κενοὺς ἀπαλλάττεσθαι· μηδὲ ταῖς τῶν καθηγησαμένων ἀρεταῖς ἐνσεμνύνεσθαι μόναίς, ὡς Φαρισαῖοί ποτε τὸν Ἀβραάμ ἐν τοῖς ρήμασιν ἠῤῃχουν καὶ τὴν πρὸς ἐκεῖνον συγγένειαν, τοῖς δὲ ἔργοις ἦσαν ὡς νόθοι καὶ μηδὲν ἐκείνῳ προσήκοντες. Ἀπλῶς εἰπεῖν, τοῖς μὲν τοῦ κοινοῦ πατρὸς καὶ δεσπότου νόμοις στοιχεῖν ἡμᾶς καὶ βούλει καὶ εὐχῇ, οὗ πρόδρομος ἦλθες ἡμῖν, καὶ ὅς ἔργοις ἡμῖν τῶν οἰκείων νόμων ἡγήσατο, τὰς δὲ ψυχὰς ὑπὲρ αὐτοῦ τιθέναι μεθ' ἡδονῆς, οὐ τὴν τῶν σωμάτων καὶ τῆς προσκαίρου ταύτης ζωῆς, ἀλλὰ τὴν τῶν ψυχῶν περισταμένους ἀπώλειαν. Τοιαύταις οὖν τῶν τέκνων χαίρεις ὦδαῖς· τοιοῦτοις ἀσμενίζῃ τοῖς ὕμνοις· τοιοῦτους καρποὺς τῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἀγώνων σοὶ φέρειν πάντες ὀφείλομεν, καὶ φέρομεν πάντες· ἀλλὰ τὸ τέλος ἐγγὺς καὶ πάντα τῷ τέλει πρέποντα. Ἐγὼ δέ, ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλὴ, ὦ ψυχὴ μακαρία καὶ τῷ χορῷ τῶν ὑπὸ γῆς ἀνθρώπων ἐμπρέπουσα, περὶ μὲν τῆς τόλμης ταύτης τὰ μὲν ἀπολελογημένος, τὰ δὲ ἰκετεύσας ἐν προοιμίαις, οὐδὲν προσθήσω λοιπὸν· τὰ δ' ἄλ-

λα πάντα ἄρχει τὸ τὸν Θεὸν μὲν καὶ σιγῶντί μοι
συνειδέναι, σὲ δὲ τῶν πρὸς αὐτὸν εὐχῶν ἐπακούειν
ἡμῖν, ὅτι αὐτῷ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν*.

* Διορθωτέον. Ἐν σελ. 386α ἀντὶ τεικόντων γρ. τεκόν-
νων· σελ. 386β ἀντὶ ἐπὶ τῇ τούτων λύσει γεγενημένου γρ. ἐπὶ
τῇ τούτων λύσει γεγενημένον· σελ. 387β ἀντὶ αὐτῷ χαριζόμε-
νος γρ. αὐτῇ χαριζόμενος· σελ. 388α ἀντὶ τιμῶνται ποινῶν, οἱ
τῶν παρ' ἡμῖν γρ. τιμῶνται ποινῶν οἱ τῶν παρ' ἡμῖν· σελ.
388β ἀντὶ ἐσκόπει ποιεῖ γρ. ἐσκόπει ποιεῖν· σελ. 388β ἀντὶ καὶ
εἰδοσι ἐφαρμόζειν γρ. καὶ εἰδοσι τὰς περιστάσεις ἐφαρμόζειν.

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΤΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

ἐκδιδοῦντος

ἀρχιμ. Ἰωακείμ Φοροπούλου δ. φ.

ἀρχιεφύλακος τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Πηγαὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἰδρυτέως, δυναστεύσεως

καὶ διοικήσεως τῶν Σχολῶν τοῦ Γένους ἐν

Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς ἐπαρχίαις

τοῦ οἰκουμενικοῦ Ὁρόνου*.

Ἀριθ. 15.

Ἑλληνικὴ Σχολὴ Ἀχρίδος.

Ὁ ἐλλογιμώτατος Γυμνασιάρχης Τραπεζοῦντος
κ. Ματθαῖος Κ. Παρηνίκας, ἐν τῷ πολυτίμῳ αὐτοῦ
«Σχεδιάσματι» σελ. 79 λέγει ἐπὶ λέξει τάδε· «Ἐν
Ἀχρίδι, πόλει τιμηθείσῃ δι' αὐτοκεφάλου ἀρχιεπι-
σκοπῆς, ἥς οἱ προϊστάμενοι πάντοτε ὤφειλον εἶναι εὐ-
πκίδευτοι, οὐδόλως ἀμφισβῆλλεται ὅτι τὰ γράμματα
καὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν Μοσχόπολιν καὶ τὸν ἅγιον
Ναοὺμ γειτνίαςιν ἐθεραπεύοντο. Καίτοι δὲ βεβαίως
(τό γ' ἐφ' ἡμῖν) μαρτυριῶν ἐλλειπουσῶν, τὸ 1817
ὅμως ὑφίστατο Ἑλληνικὴ Σχολή, ἥς προϊστάτο Δη-
μήτριος τις, καὶ ἐφεξῆς ἄχρι τῆς σήμερον δικτηρου-
μένη καὶ ἀγλαοῦ παραγαγούσα καρπούς»· καὶ περ-
πέμπει εἰς τὴν «Προδιοίκησιν εἰς τὸν Ἑρμῆλον Μ.
Περδικάρη ἐν Κατὰλόγῳ συνδρομητῶν» πρὸς ὑποστή-
ριξιν τοῦ θέματος. Εὐτυχῶς ὁ ὑπ' ἀριθμὸν Ε' μέγας
καὶ πολύτιμος πατριαρχικὸς κώδιξ χορηγεῖ ἡμῖν
πληροφορίαν περὶ ὑπάρξεως ἐν Ἀχρίδι Ἑλληνικῆς
Σχολῆς πρὸ τοῦ ἔτους 1754, ἔτη δηλ. δεκατέσσαρα
πρὸ τῆς μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συγχω-
νεύσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν.

Ἡ ἐν λόγῳ πληροφορία ἀπαντᾷ ἐν ἐγγράφῳ τῆς
7 Φεβρουαρίου 1754, ἀποκειμένῳ ἐν τῇ 117 σελίδι.

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 395—398.

αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ
πρωτοτύπου γράμματος τοῦ ἀφιερώματος τοῦ Χατζῆ
Φώτη μπακκλή Νεοπατρινού» καὶ ἔχοντι οὕτω·

† Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐπιβεβαίωσ.

† Διὰ τοῦ παρόντος ἐνυπογράφου καὶ ἐμμητύρου
γράμματος γίνεται δῆλον, ὡς ὁ Χατζῆ Φώτης μπα-
κκλῆς τοῦ Εὐσταθίου ἀπὸ χωρίον Ἰζούκα τῆς ἐπαρ-
χίας Νέων Πατρῶν, παρὰστὰς ἔμπροσθεν τοῦ Πανα-
γιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ
δεσπότη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ κυρίου κυρίου
Κυρίλλου [τοῦ Ε', ἀπὸ Νικομηδείας] μετὰ τῶν χρη-
σίων χριστιανῶν μπακκλίδων γερόντων τε καὶ λοι-
πῶν ... ἀνήγγειλε καὶ ὡμολόγησεν ἰδίῳ αὐτοῦ στό-
ματι, ὅτι θεῖφ ζήλῳ κινηθεὶς, αὐτοπροαιρέτῳ τε
γνώμῃ καὶ ἰδίᾳ βουλῇ διωρίσατο καὶ διετάξατο ὅπως
ἐξαίρωνται κατ' ἔτος ἀνὰ ἑκάτον πέντε γρόσια ἀπὸ
τοῦ ἐνὸς τουλτίου γεδικίου ἰδίου αὐτοῦ μπακαλικοῦ
ἐργαστηρίου, κειμένου εἰς τὸ Ἰσακὺς Μπεζίτη Σαρῆ
Μουσᾶ τζαμισί ... ἐπὶ τῷ διχνέμεσθαι τὰ εἰρημέ-
να ἑκάτον πέντε γρόσια ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτοῦ σωτη-
ρίας τῷδε τῷ τρόπῳ παρὰ τῶν κατὰ καιροῦς μαγιστό-
ρων μπακκλίδων, οἵτινες ὀφείλουσιν ἀπαραιτήτως δι-
δόναι κατ' ἔτος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον τοῦ ἁγίου
Ὁρους γρόσια πενήκοντα, καὶ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν
Σχολεῖον τῆς Ἀχρίδος γρόσια εἰκοσιπέντε· ἔτι δι-
δόναι εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον τοῦ Κανάβη γρόσια
τρία κλπ. ἐφ' οἷς ἅπανι τούτοις ἀποκαθίστησιν ὁ αὐ-
τὸς Χατζῆ Φώτης ντζίριδες καὶ ἐπιστάτας καὶ ἐπι-
τρόπους τοὺς κατὰ καιρὸν χρησίμους μαγιστοὺς τοῦ
ρουφετίου τῶν μπακκλίδων ἐπὶ τῷ ἐνεργεῖσθαι δι' αὐ-
τῶν πάντα τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα ἀδιακόπως εἰς
αἰῶνα τὸν ἅπαντα ... Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐγένετο
καὶ τὸ παρὸν ἐπιβεβαιώται τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος
καὶ μαρτυρίᾳ πανιερωτάτων ἁγίων ἀρχιερέων καὶ λο-
γιωτάτων κληρικῶν καὶ ἐδόθη τοῖς ἐπιτρόποις τοῦ
Σχολείου τοῦ ἁγίου Ὁρους. Ἐγένοντο δὲ καὶ ἔτερα
δύο ἀπαράλλακτα καὶ ἐδόθησαν τὸ μὲν εἰς τὸ κου-
τίον τῶν μπακκλίδων, τὸ δὲ εἰς τὸ Σχολεῖον τῆς
Ἀχρίδος. ἡφνδ', Φεβρουαρίου ζ'.

† Ὁ Καισαρείας Παρθένιος μάρτυς. — † ὁ Ἐ-
φέσου Ναθαναήλ μάρτυς. — † ὁ Ἡρακλείας Γερά-
σιμος μάρτυς. — † ὁ Κυζίκου Ἀναρίτας μάρτυς. —
† ὁ Νικομηδείας Γοβριήλ μάρτυς. — † ὁ Δέρκων
Σαμουήλ μάρτυς. — † ὁ Ἀδριανουπόλεως μάρτυς.
— † ὁ Κρήτης Γεράσιμος μάρτυς. — † ὁ Φιλίππων
καὶ Δράμας μάρτυς. — † ὁ Πρωταποστολάρχης Ἰωάν-
νης μάρτυς. — † ὁ ἄρχων τῶν Ἐκκλησιῶν Μάρκος
μάρτυς. — † ὁ Ὑπατος τῶν φιλοσόφων Κλήμης
μάρτυς. — † ὁ τῶν Νοταρίων Βασίλειος μάρτυς. —
† ὁ ἀσηκρήτης Θεοδοσίος μάρτυς. — † ὁ Νοτάριος
Ἀναστάσιος μάρτυς.

Ἀριθ. 16.

Συστατικὸν φροντιστηρίου Κωνσταντινουπόλεως.

«Ὅτι μὲν οὖν τῶν ἐν τῷ μετὰ σώματος τῷδε βίῳ καλῶν ἢ παιδείᾳ ἀσυγκρίτως ἀπάντων ὑπέρκειται ἀνκνίρρητον δῆπουθεν καὶ πᾶσιν ὁμολογούμενον πέφυκεν· (παραλείπονται 186 λέξεις ἐγκωμιαστικαὶ τῆς παιδείας). Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχικὴ Σχολή, ἐν ἣ τῆς ἐλλάδος φωνῆς ἀναπτύσσονται τὰ μαθήματα, γραμματικὰ φημι καὶ φιλοσοφικά, διὰ παλαιότητα χρόνου σεσαθρωμένη καὶ ἐρείπιον ἤδη γεγεννημένη πτώσιν ἀπειλεῖ προφανῶς καὶ πρὸς τὸ κατοικεῖσθαι ἀναδέδεικται ἄχρηστος, οἱ τὴν ἐπιστάσιαν τῆς ἐν αὐτῇ διδασκαλίας ἔχοντες καθηγηταὶ μετὰ τῶν μαθητευομένων, παραστάντες ἔμπροσθεν τῆς ἡμῶν μετριότητος συνοδικῶς προκαθημένης, ἀνήγγειλαν τὰ κατ' αὐτοὺς, μηκέτι θαρρεῖν λέγοντες τὴν εἴσοδον τοῦ φροντιστηρίου ὅσον οὕτω τὴν πτώσιν ὠδίνοντος, ἀλλ' οἱ μὲν τὴν διδασκαλίαν, οἱ δὲ τὴν μάθησιν ἀναδύεσθαι διὰ τὸν ὑφορώμενον κίνδυνον, ἀντιλαβέσθαι τῶν αὐτῶν ἐδεήθησαν καὶ τῆς προσηκούσης θεραπείας ἀξιῶσαι. Τούτου χάριν τὴν αἴτησιν αὐτῶν ὡς εὐλογον καὶ ἀναγκαίαν καὶ πρὸς κοινὴν ἀφορῶσαν τοῦ γένους ὠφέλειαν εὐμενῶς ἀποδεχόμενοι καὶ συνοδικῶς περὶ ταύτης συνδιασκεψόμενοι, δεῖν ἔγνωμεν εἰς πέρας αὐτὴν ἀγαγεῖν καὶ τὴν σαλευθεῖσαν ἐκείνην σχολὴν καὶ μὴ μόνον πρὸς σπουδὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς οἰκισιν ἀπλῶς ἀσυντελῆ γεγεννημένην ἐκ βάρβρων ἀνεγείραι καὶ θεμελίωσαν ἀνοικοδομήσαι ὡς οἶόν τε λαμπροτέραν, τοῖς τε μαθητιῶσιν ἀνάπαυσιν προμηθήσασθαι, ὅπως ἀντέχωνται τῶν μαθημάτων τοῦ λοιποῦ προθυμότερον καὶ προκόπτωσι κατὰ τὴν παιδείαν ἐν ἀνέσει διέχοντες. Ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ διεκπερᾶναι τὸ θεωριλές οὐχ ἦττον ἢ βιωφιλές τουτοῖ ἐργον ἀναλωμάτων οὐ σμικρὰ μοῖρα ἐπακολουθεῖ ἀνγκαιῶς, ἀπεφάνθη κοινὴν ἐπὶ τούτῳ συνεισφοράν γενέσθαι καὶ τὸ παρὸν τοῦ ἐλέους γραφῆναι κατὰστιχον, δι' οὗ πατρικῶς συμβουλευόντες προτρέπομεν ἅπαντας τοὺς ὑπογεγραμμένους τὴν δυνατὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν συνεισενεγκεῖν, ἐξ ὧν ἡμῶν ἕκαστος πρὸς Θεοῦ ἀγαθῶν, ὅπως διὰ τῆς συνδρομῆς ἐκείνου, τὸ μὲν φροντιστήριον ἀνοικοδομηθῇ εἰς κοινὴν τοῦ γένους προκείμενον ὠφέλειαν καὶ διδασκαλίαν πάντων τῶν προσφοιτῶντων αὐτῷ, οἱ δὲ συνεργήσαντες ἐπὶ τούτῳ τοὺς ἀξίους μισθοὺς ἀντιλάβοιεν καὶ ζῶν τὴν αἰώνιον κληρονομήσειεν».

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ κώδικος τοῦ Κριτίου σελ. 122 μετὰ τῆς ἀνωτέρω ἐπιγραφῆς, ἀλλ' ἄνευ χρονολογίας, ἦν νομίζω ὅτι χορηγεῖ κονδυλίον τι ἐν τῇ ληψοδοσίᾳ τοῦ Κοινοῦ τῶν Πατριαρχείων, καθ' ὃ περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους 1758 τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον καταβάλλει «εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Σχολείου γρόσια 262» (βλ. Κώδικα 472, σελ. 336). Κατὰ δὲ ταῦτα ἐκδέδεται πιθανῶς ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Σεραφεῖμ Β' τοῦ ἀπὸ Φιλίπ-

πουπόλεως, τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐπομένου ἔτους 1759 ἐκδόντος καὶ τὰ ἐφεξῆς δύο ἔγγραφα, εἰς τὴν σύστασιν τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ Σχολῇ φιλοσοφικοῦ τμήματος ἀφορῶντα, καὶ πολλὰ ὑπὲρ αὐτῆς ἐν γένει ποιήσαντος· ὑπολαμβάνω δὲ ὅτι καὶ τὸ ἐν τῷ ἔγγραφῳ τούτῳ λεγόμενον, ὅτι ἐν τῇ Σχολῇ ἀναπτύσσονται καὶ τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα πρὸς τοῖς γραμματικοῖς, ἐλκύει πρὸς τὴν τοῦ Σεραφεῖμ Β' ἐποχὴν τὴν τοῦ φροντιστηρίου ἀνοικοδομήσιν. Ὁ μεσαιωνοδότης κ. Γεδεών, δημοσιεύων τὸ γράμμα τοῦτο ἐν τῇ 2 ὑποσημειώσει τῆς 149 σελίδος τῶν κατ' αὐτὸν Χρονικῶν τῆς πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας, θελεῖ ἐκδεδομένον κατὰ τὴν πρώτην τριακονταετίαν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, (1701—30), ἐπειδὴ, λέγει, ἐν τῷ τοῦ Κριτίου κώδικι κεῖται μετὰ δύο ἔγγραφων κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀπολυθέντων. Ἀλλ' ἀτυχῶς τὸ ἐπιχείρημα πίπτει, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι δύο μεθεπόμενα τῷ ἐν λόγῳ ἔγγραφῳ πατριαρχικά γράμματα φέρουσι χρονολογίαν 1669.

Ἀριθ. 17.

Διαρρύθμισις τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς καὶ διαίρεσις αὐτῆς εἰς δύο τμήματα.

Ἐν τῷ Ε' πατριαρχικῷ κώδικι, σελ. 145 εὗρηται τὸ λαμπρὸν τοῦ Σεραφεῖμ Β' περὶ τῆς πατριαρχικῆς Σχολῆς σιγίλλιδες γράμματα, ἐξ οὗ λείπει ἐν ἀρχῇ μέρος τοῦ ἐγκωμιαστικοῦ τῆς παιδείας (ὡς σύνθητος) προοιμίου καὶ ὅπερ ὡς ἔχει ἐλλειπὲς ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ 15 τεύχει τοῦ Α' ἔτους τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» (14 Ἰανουαρίου 1881) ὁ τότε ἀρχισυντάκτης αὐτῆς καὶ νῦν Μ. Ρήτωρ τοῦ οἴκου. θρόνου κ. Μηνᾶς ὁ Χαμουδόπουλος· διὸ δὴ καὶ περιττὴ κρίνεται ἡ ἀναδημοσίευσις αὐτοῦ ἐνταῦθα. Ρητέον δὲ μόνον ὅτι ἐν τέσσαρσι κεφαλαίοις ὁρίζει τὸ σιγίλλιον πρῶτον μὲν ἐτησίαν εἰσφορὰν ἐκ μέρους τοῦ κατὰ καιρὸν Πατριάρχου, τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἀρχιερέων καὶ τοῦ ἐθνικοῦ ταμεῖου ὑπὲρ τῆς Σχολῆς εἰς τὸ διηνεκές· δεύτερον δὲ διορίζει τέσσαρας διδασκάλους ὑπάρχειν ἐν αὐτῇ, ἀνά ἓνα τῶν φιλοσοφικῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν καὶ δύο τῶν γραμματικῶν μαθημάτων· τρίτον δὲ διατάσσει τὰ τῆς ἐγγραφῆς τῶν μαθητῶν καὶ τῆς ἐν τῇ σχολῇ διαίτης καὶ συντηρήσεως αὐτῶν καθ' ὅλον καὶ ἀκέραιον τὸ τῆς διδασκαλίας χρονικὸν διάστημα· καὶ τέταρτον τὰ τῆς μικτῆς ἐκ τριῶν Γερόντων μητροπολιτῶν καὶ πέντε εὐγενεστάτων ἀρχόντων ἐφορείας καθήκοντα καὶ δικαιώματα πνευματικὰ τε καὶ οἰκονομικά, καὶ καταλήγει οὕτω· «ἐφ' οἷς καὶ ἐγένετο καὶ τὸ πατριαρχικὸν συνοδικὸν ἡμέτερον σιγίλλιδες γράμματα τόδε ἐν μεμβράναις ἐγγεγραμμένον, καὶ τῷ ἱερῷ τοῦ καθ' ἡμᾶς πατριαρχικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου καταστρωθὲν τῷδε κώδικι. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ, αψνθ'.

Ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος ζ'.

† Ὁ Κυζίκου Γεράσιμος. — † ὁ Νικαίας Ἱερεμίας. — † ὁ Ἀδριανουπόλεως Διορύσιος. — † ὁ

Ρόδου Καλλίνικος. — † ὁ Σερρῶν Ἰωαννίκιος. —
† ὁ Μιτυλήνης Ἀνθίμος. — † ὁ Ἀρχιάδου Ἀνα-
στάσιος. — † ὁ Γάνου καὶ Χώρας Νεόφυτος. — † ὁ
Χίου Διονύσιος. — † ὁ Προικονήσου Νικηφόρος.
— † ὁ Φερσάλων Δωρόθεος.

ΣΗΜ. Ὁ κ. Χαμουδούπουλος ἐσφαλμένως ἀναγνούς τὰς
ἀρχιερατικὰς ὑπογραφὰς ἐξέλαβε τὸν ἀνωτέρω Νικαίας Ἱερε-
μίαν ὡς Νικομηδείας Γαβριήλ, τὸν Ρόδου Καλλίνικον ὡς
Προϊλάου, τὸν Γάνου καὶ Χώρας Νεόφυτον ὡς Διονύσιον,
παρέλειπε δὲ ὅλως τὸν πρὸ τοῦ Προικονήσου ὑπάρχοντα Χίου
Διονύσιον, καθὼς οὐκ ὀρθῶς τὸ «ἢ μὴν παραμενεῖν διὰ τέ-
λους» τοῦ ἐγγράφου ἀνέγνω καὶ ἐτύπωσε «εἰ μὴ παραμέ-
νειν διὰ τέλους» ἐν σελ. 236 στήλῃ 6' στίχῳ 20 τοῦ αὐτοῦ
15 τεύχους.

Ἀριθ. 18.

Κατάστιχον ἐτησίας εἰς τὸ διηγεῖσθαι εἰσφορὰς τοῦ
κατὰ καιρὸν Πατριάρχου καὶ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ
ἀρχιερέων ὑπὲρ τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς.

Ἐν τῷ αὐτῷ Ε' πατριαρχικῷ κώδικι σελ. 146
ὑπάρχει καὶ τὸ κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ἀνωτέρω σιγι-
λίου καταστρωθὲν βιβλίον, τὸ ὀρίζον τὴν τῷ ἐκάστοτε
Πατριάρχῃ καὶ τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἀναλογήσανταν ποσό-
τητα ἐν ἄσπροις ἡριθμημένην, ὅπερ φέρει τήνδε τὴν
ἐπιγραφὴν.

† Σερραφεῖμ ἐλὲφ Θεοῦ κτ.λ.

«Ἀναγραφὴ θεσπέσιος καὶ ἱερά, εἴτουν κατὰστι-
χον πατριαρχικὸν συνοδικὸν τῆς καθ' ἑκάστον τῶν
ἱερωτάτων ἀρχιερέων τῶν ὑπὸ τὸν καθ' ἡμᾶς πα-
τριαρχικὸν οἰκουμένικον θρόνον τελούντων καὶ συνο-
δικῇ ψήφῳ καὶ γνώμῃ τεταγμένης ἐπιδόσεως καὶ
εἰσφορᾶς κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα ἐκάστου ἔτους δι-
δοσθαι διδασκάλων πέρι καὶ μαθητῶν τοῦ ἐν Κων-
σταντινουπόλει καθ' ἡμᾶς πατριαρχικοῦ σχολείου, ὡ-
φελείας μεγίστης χάριν καὶ εὐκοσμίας καὶ καλλονῆς,
ἀγλαΐσμου τε καὶ λαμπρότητος ζύμπαντος τοῦ Γένους
ἡμῶν, γράμματί τε πατριαρχικῷ συνοδικῷ κεκυρω-
μένον τε καὶ κατησφαλιγμένον ἰδίᾳ τε καὶ αὐτὸ πα-
τριαρχικῇ τε καὶ ἀρχιερατικαῖς ὑπογραφαῖς ἐνταῦθα
κατασσημασμένον. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψνθ' κατὰ
μῆνα Ἰανουάριον».

Ἀλλὰ καὶ τὸ κατὰστιχον τοῦτο, ἐκδεδομένον ὄν
ὑπὸ τοῦ κ. Χαμουδούπουλου ἐνθ' ἀνωτέρω, δὲν ἀνατυ-
ποῦται ἐνταῦθα πλὴν τοῦ τέλους ἔχοντος (μετὰ τὰ
ὀνόματα τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ ἀναλογήσαντος ἐκ-
στη ποσοῦ) οὕτως·

«Ὅλη ἡ ἄνωθεν καὶ ἀντικρὺ σοῦμμα συμποσοῦ-
ται εἰς ἑξακοσίας ὀκτὼ χιλιάδας καὶ τετρακόσια
ἄσπρα λεπτά, ἧτοι εἰς γρόσια πέντε χιλιάδας καὶ
ἑβδομήκοντα. Ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος Ζ'».

Ἐχει δὲ καὶ τὰς αὐτὰς τῷ ἀνωτέρω σιγιλίῳ
ὑπογραφάς, ὧν ἐν τῇ ἀναγνώσει εἰς τὰ αὐτὰ ὑπέπε-
σεν ὁ κ. Χαμουδούπουλος σφάλματα.

Ἀριθ. 19.

Τὴν δὲ διαίρεσιν τῆς πατριαρχικῆς Σχολῆς εἰς
δύο τμήματα, φιλοσοφικὸν καὶ γραμματικόν, καὶ τὴν
διὰ τὸ πρῶτον πρόσληψιν τοῦ σοφοῦ Εὐγενίου τοῦ
Βουλγάρως ἐγνωστοποίησε τῷ λαῷ τῆς βασιλίδος
τῶν πόλεων ἡ Πατριάρχης Σερραφεῖμ διὰ τῆς ἐφεξῆς
πατριαρχικῆς Ἀποδείξεως, ἥτις, μὴ ὑπάρχουσα ἐν
τοῖς πατριαρχικοῖς κώδικιν, ἀνατυποῦται ἐνταῦθα
ἐκ τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Ἀθναίου Κομνηνοῦ
Ἰψηλάντου (σελ. 385), διὰ τὸ δευτέρωτον τοῦ βι-
βλίου δηλονότι, ὅστις προτάσσει αὐτῆς, ἣν οὐκ ὀρ-
θῶς χαρακτηρίζει ὡς Συνοδικὸν γράμμα, τάδε·

«Πτονεῖς τὴν Κωνσταντινουπόλιν σχολεῖον γραμ-
ματικῶν μαθημάτων· τῶρα συνεστήσατο ὁ Πατριάρ-
χης [Σερραφεῖμ] καὶ σχολεῖον διὰ φιλοσοφικὰ καὶ θεο-
λογικὰ μαθήματα, διοριθεὶς φιλοσοφικὸς διδάσκαλος
ὁ κύρ Εὐγένιος· καὶ ἰδοὺ τὸ πρὸς ἐπικύρωσιν τοῦ σχο-
λείου πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα».

«Ἐντιμότετοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χρι-
στοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ λοιποὶ εὐλαβέστατοι
ἱερεῖς καὶ ὀσιώτατοι ἱερομόναχοι, οἱ ψάλλοντες ἐν
ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστένου·
εὐγενέστατοι ἄρχοντες, χρήσιμοι πρχματευταὶ καὶ
πρωτομαγίστορες τῶν εὐλογημένων ρουφετίων, καὶ
λοιποὶ ἀπαξέχπαντες εὐλογημένοι Χριστιανοὶ, τέκνα
ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη
ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, καὶ παρ' ἡμῶν εὐχὴ, εὐ-
λογία καὶ συγχώρησις. Γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν ὅτι
ἐλέει τοῦ παναγὰ Θεοῦ, διὰ κοινῆς ἐπιμελείας καὶ
φροντίδος συνεκροτήθη ἡδὴ ἐν τῇ βασιλευούτῃ ταύτῃ
τῶν πόλεων κοινὸν φροντιστήριον εἰς παράδοσιν τῶν
θύραθεν ἐπιστημῶν καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς θεολογίας,
ἐν ᾗ ἀποκατεστάθη καθηγεμὼν καὶ διδάσκαλος ὁ ὀ-
σιώτατος καὶ σοφολογιώτατος κύρ Εὐγένιος, ἀνὴρ σο-
φώτατος καὶ πολυμαθέστατος, καθὼς διὰ μακρᾶς πεί-
ρας ἐγνώθη. ἔχομεν λοιπὸν ἐλπίδας χρηστάς ὅτι
θέλει ἀκολουθήσει μέγας καρπὸς καὶ πολλὴ ὠφέ-
λεια εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ἐκ τῆς συστάσεως τοῦ
φροντιστηρίου τούτου. Ὅθεν κοινῇ καὶ ὁμοφώνῳ γνώ-
μῃ τῆς τε ἡμῶν Μετριότητος καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱε-
ρωτάτων συναδελφῶν ἡμῶν ἀγίων ἀρχιερέων ἐγένετο
διορισμὸς μιᾶς ἐτησίᾳ συνεισφορᾶς παρ' ἡμῶν τε καὶ
παρ' ἐκάστου τῶν συναδελφῶν ἀρχιερέων, τῶν τε ἐν-
δημούντων καὶ τῶν ἀποδημούντων, καὶ παρὰ τοῦ Κοι-
νοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας
διὰ τὰ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα δαπανήματα τοῦ αὐτοῦ
σχολείου. Διορίσθησαν δὲ ἐπίτροποι εἰς τὸ νὰ διοι-
κῶσι τὰ κατὰ τὴν σχολὴν ταύτην, ἐκ μὲν τῶν ἱερω-
τάτων συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων ὁ τε Ἀδριανου-
πόλεως Κύρ Διονύσιος καὶ ὁ Σερρῶν Κύρ Ἰωαννίκιος·
ἐκ δὲ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων ὁ τε ἐνδοξότατος
καὶ εὐγενέστατος ἄρχων μέγας Δραγομάνος τῆς κρα-

ταιᾶς βασιλείας κύριος Γρηγοράσκος Γκίκας καὶ ὁ ἐξοχώτατος καὶ εὐγενέστατος ἄρχων μέγας Σκευοφύλαξ καὶ ἀρχιεπὶς κύριος Ἀθανασάκης Ὑψηλάντης, υἱοὶ κατὰ πνεῦμα ἀγαπῆτοί καὶ περιπόθητοί τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος, καὶ οὕτως εὐωδόθησαν ἄχρι τοῦδε, Θεοῦ συνεργούντος, τὰ περὶ τοῦ σχολείου τούτου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἓνα τοιοῦτον ἀξιολογώτατον ἔργον καὶ πολυδάπνον ἐγχείρημα χρειάζεται ἀναγκάως καὶ κοινὴν συνδρομὴν καὶ βοήθειαν, ὥσπερ ὅπου καὶ εἰς κοινὴν ἀποβλέπει τοῦ Γένους ὠφέλειαν, διὰ τοῦτο γράχοντες διὰ τοῦ παρόντος δίδωμεν ὑμῖν τὴν εἰδήσιν τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ σχολείου τούτου καὶ τῆς ἐλπιζομένης κοινῆς σὺν Θεῷ ὠφελείας τοῦ γένους ἡμῶν, μὴ ἀμφιβέλλοντες ὅτι θέλετε χαρῇ εἰς ἓνα τοιοῦτον κοινωφελὲς ἀγαθόν· διότι ὅσοι τρέφουσιν ἔρωτα παιδείας καὶ μαθήσεως ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, ἔχουσιν ἐλευθέρως νὰ συνδράμωσιν εἰς τὸ κοινόν τοῦτο φροντιστήριον καὶ νὰ ἀπολαύσωσι, Θεοῦ εὐδοκούντος, τὸ ποθοῦμενον· πρὸς δὲ τοῦτοις προτρέπομεν ὑμᾶς πατρικῶς, ὅπως πληροφορηθέντες καλῶς τὴν ἐν μαθήσει προκοπὴν καὶ τελειότητα ὅπου θέλει ἀκολουθήσει σὺν Θεῷ εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ἐκ τῆς συστάσεως τοῦ σχολείου τούτου, καὶ στοχαζόμενοι πόσον ἐπωφελὲς εἶναι ἡ παιδεία καὶ μάθησις, καὶ πόσον μισθὸν ἔχουσιν ὅσοι φαίνονται συνεργοὶ εἰς ἓνα τοιοῦτον κοινωφελὲς ἀγαθόν, θέλει συνδράμει ἕκαστος μὲ τὸν δυνατὸν τρόπον λόγῳ τε καὶ ἔργῳ· ἔργῳ μὲν βοηθῶν, δηλαδὴ διὰ χρημάτων, καὶ ἥτοι ἐκτρέφων ἓνα τῶν πτωχῶν καὶ ἀπόρων μαθητῶν καὶ τῶν πρὸς ζωάκκειαν ἐκείνου ἀναγκαίων φροντίζων, ἢ καταβάλλων ἱκανὴν δόσιν καὶ χορηγίαν, καθὰ δηλονότι δυνάμεως καὶ προκίρσεως ἔχει· λόγῳ δὲ, παραινῶν καὶ ἄλλους εὐσεβεῖς εἰς τὴν ὁμοίαν εὐποιάν· διότι καὶ εἰς τὰς τελευταίας διαθήκας τῶν εὐσεβῶν, κοντὰ εἰς τὰς ἄλλας ἐλεημοσύνας ὅπου εἰς διάφορα μέρη καὶ πρόσωπα διορίζουσιν ὑπὲρ μνημοσύνου καὶ σωτηρίας αὐτῶν, καὶ τοῦτο μάλιστα ψυχοφελέστατον θέλει εἶναι, τὸ νὰ διορίζωσι καὶ νὰ ἀφίνωσιν ἐν μέρος εἰς τὸ κοινόν τοῦτο σχολεῖον, ὅπου καὶ διὰ τῶν τοιούτων εὐποιῶν νὰ ἀπαρτισθῶσι πᾶντα τὰ ἐπιζητούμενα εἰς σύστασιν τοῦ αὐτοῦ σχολείου, καὶ νὰ γίνεταί ἡ παράδοσις εἰς αὐτὸ ἀδιάκοπος καὶ ἡ προκοπὴ καὶ ἐπίδοσις τῶν μαθητευομένων· ὄντες βέβαιοι ὅσοι συνεργήσωσι προθύμως εἰς τὸ κοινωφελὲς τοῦτο καλὸν ὅτι ὅχι μόνον θέλουν ἔχει μεγάλον τὸν ἔπαινον παρ' ἀνθρώποις ὡς ζηλωταὶ τῆς ὠφελείας τοῦ Γένους, ἀλλὰ καὶ θέλουν ἀπολαύσει μεγάλαν ἀντιμισθίαν παρὰ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀψὲς Φεβρουαρίῳ».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκλογή μητροπολίτου Σάμου. — Τῆς ἐπαρχίας Σάμου χηρευτάσης ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου κυροῦ Γαβριήλ, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς τακτικῇ συνεδρίᾳ σκεψαμένη περὶ πληρώσεως αὐτῆς προέβη εἰς ἐκλογὴν. Ὁθεν προταθέντων ὑποψηφίων τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Καστορίας Ἀθανασίου καὶ τῶν πανοσιολογιωτῶν ἀρχιμανδριτῶν Κωνσταντίνου Βοντζαλίδου, νομικοῦ συμβούλου τῶν Πατριαρχείων καὶ Γρηγορίου Κωνσταντινίδου, Μ. Ἱεροκλήρουκ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καὶ ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῇ πνεύματι πατριαρχικῇ νᾶφ, ἐξελέγη μητροπολίτης Σάμου ὁ μητροπολίτης Καστορίας Ἀθανάσιος.

Μητροπολίτης Ἰωαννίνων. — Αἰτιάσεων διατυπωθεισῶν πρὸ τινος ὑπὸ τῶν κατοίκων Κορέντων, Τσερκοβίτσας καὶ Μαλακασίου, τμημάτων τῆς ἐπαρχίας Ἰωαννίνων, κατὰ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Ἰωαννίνων Γρηγορίου, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος εἶχε διαβιβάσει ἐγκρίτως τῇ Α. Πανιερότητι τὰς κατηγορητηρίους ταύτας ἀναφορὰς πρὸς ἀπολογία. Τυχαύτης δὲ ἤδη διαβιβαθείσης τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναγνωσθείσης, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐθεώρησεν ἐπαρκῆ τὴν ἀπολογίαν τῆς Α. Πανιερότητος.

Φιρμάνιον Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. — Ἐκδοθὲν ἀπεστάλη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τὸ Βεράτιον τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου. Κομιστῆς δὲ τοῦτου εἰς χεῖρας τῆς Α. Μακαριότητος εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐνεκρίθη νὰ μεταβῇ ὁ Κσποῦ Κεχαγιᾶς τῶν Πατριαρχείων Ἀντώνιος Οἰκιάδης.

Πατριαρχικαὶ προσήσεις. — Ἀγομένων τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σάχου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς συγχαρητηρίους αὐτοῦ προσήσεις τῇ Α. Ε. τῷ ἐνταῦθα Πέρσῃ πρεσβευτῇ διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσοστόμου.

Χριστιανικὴ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία. — Εὐφροσύνως ἀναγράφομεν ὅτι ἡ ἐν Ἀθήναις Χριστιανικὴ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐξέλεξεν ἐσχάτως ἀντεπιστέλλον αὐτῆς μέλος τὴν Α. Πανοσιολ. τὸν Μ. Πρωτοσύγκελλον Χρυσόστομον.

Ἱεροκλήρυς Κοντοσκαλίου. — Ἀποφάσει τῆς ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου διωρίσθη ἱεροκλήρυς τῆς ἐνορίας Κοντοσκαλίου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τέως τοιούτου, προαχθέντος εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ἐπισκόπου ἀγίου Ροδοστόλου Ἀνθίμου, ὁ ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῆς τουρκικῆς γλώσσης ἐγκρατὴς Σεραφεῖμ παπᾶ Παΐσιου.

— *Πατριαρχικὸν Ἀρχιεπιφύλακτον.* — Ὁ ἐνδοξότατος Ἀντώνιος Οἰκιάδης ἐφέντης, Καποῦ-κεχαγιάς τῶν Πατριαρχείων, ἐδώρῃσατο εἰς τὸ πατριαρχικὸν Ἀρχιεπιφύλακτον τὴν ἐπὶ μεμβράνης γεγραμμένην προᾶξιν τῆς ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας τοῦ ἀειμνήστου Ρόδου Ἰακώβου (1839) ἀναδόχου αὐτοῦ, ἥτις ἐγένετο μετ' εὐχαριστήσεως ἀποδεκτή.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Τῷ χθὲς τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντι πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Μεσημβρίας Χαρίτωνι ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς.

— *Ἐκκλησιαστικὴ ἄφρσις.* — Γνωστὸν ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἀγιορειτῶν Πατέρων ὁσιώτατοι Ἀλέξανδρος Λαυριώτης μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τῆς Μονῆς Καρχαλλίου Ἀθανάσιος διετέλουν ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου συνεπείᾳ τοῦ γνωστοῦ ἀγιορειτικοῦ ζητήματος ὑπὸ ἐκκλησιαστικὰς ποινάς, ὁ μὲν πρῶτος ἐξωκκλησιασμοῦ, ὁ δὲ δεύτερος ἀργίας.

Ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν εἰρημένων κληρικῶν δι' αἰτήσεων αὐτῶν καὶ τῶν μονῶν αὐτῶν ἀναγνωσθεῖσων ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης Τρίτης αἰτησαμένων παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἄφρσιν καὶ συγχώρησιν, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος μητρικὴν στοργὴν καὶ ἐπιείκειαν ἐπιδεικνυμένη συνεχώρησε τῷ μοναχῷ Ἀλεξ. Λαυριώτῃ, ὡς μὴ δυναμείῳ ἕνεκα λόγων ὑγείας ἵνα ἔλθῃ εἰς βυσιλεύουσιν, τῷ δὲ ἡγουμένῳ Ἀθανασίῳ ἵνα προστελῶν ἐνταῦθα αὐτοπροσώπως λάβῃ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τὴν ἄφρσιν. Ἐπίσης δὲ συνεχωρήθη καὶ ἀφέθη ἐλεύθερος νὰ ἀπέλθῃ ὁ πρὸ μικροῦ προσαχθεὶς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα μοναχὸς Σπυρίδων Βατοπεδινός, ἀφοῦ προηγουμένως παρὰ τὰς οὐτοὺς ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος συνεβουλεύθη καὶ προετράπη καταλλήλως.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἀφίξις, ὑποδοχὴ καὶ ἐνθρόνισις

τῆς Α. Θ. Μακαριότητος

τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας ΦΩΤΙΟΥ.

Αἱ ἐγγύριοι ἐφημερίδες ἐρχνισθεῖται διὰ μακρῶν περιέγραψαν τὰ κατὰ τὴν παραλαβὴν ἐξ Ἱεροσολύμων, ὑποδοχὴν καὶ ἀφίξιν τῆς Α. Θ. Μακαριότητος τοῦ νέου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Φωτίου εἰς Ἀλεξανδρείαν. Ἐκ τούτων δὲ σταχυολογοῦμεν ἡμεῖς τὰ ἑξῆς:

Ἰδιαιτέρᾳ ἐπιτροπῇ συνέταξε τὸ ἐπόμενον πρόγραμμα τῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ Πατριάρχου:

- 1] Τιμητικὴ φρουρά,
- 2] Πατριαρχικὴ ἄμαξα,

3] Οἱ μητροπολῖται καὶ οἱ ἀνώτεροι κληρικοί,

4] Οἱ πρόξενοι Ἑλλάδος, Ρωσσίας καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι,

5] Ὁ ὀρθόδοξος καὶ ξένος κατώτερος κλῆρος,

6] Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων μετὰ τῶν μελῶν τῶν ἐπιτροπῶν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἀνὰ τὴν Αἴγυπτον Κοινοτήτων,

7] Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν σωματείων καὶ ἀδελφοτήτων, καὶ

8] Οἱ ἐπιστήμονες, τραπεζίται, ἔμποροι καὶ δημοσιογράφοι.

Κατὰ τὴν ἔξοδον δὲ ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μέχρι τῶν Πατριαρχείων, ἡ πομπὴ θὰ εἴχεν ὡς ἑξῆς:

1] Τιμητικὴ φρουρά,

2] Ὁ κατώτερος ὀρθόδοξος κλῆρος,

3] Ἡ πατριαρχικὴ ἄμαξα,

4] Αἱ ἄμαξαι τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἀνωτέρων κληρικῶν,

5] Αἱ ἄμαξαι τῶν προξένων Ἑλλάδος καὶ Ρωσσίας,

6] Οἱ πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων μετὰ τῶν μελῶν τῶν ἐπιτροπῶν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἀνὰ τὴν Αἴγυπτον κοινοτήτων,

7] Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν σωματείων καὶ ἀδελφοτήτων, καὶ

8] Οἱ ἐπιστήμονες, τραπεζίται, ἔμποροι καὶ δημοσιογράφοι.

Ἡ πρὸς παραλαβὴν τῆς Α. Θ. Μακαριότητος εἰς Ἱεροσόλυμα μεταβᾶτα ἰδιαιτέρᾳ ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐπιτροπὴ ἀφίκετο αὐτόσε τὴν 2 Σεπτεμβρίου. Τὴν ἐπιτροπὴν τχύτην, ἣν ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ ἐδεξιώσατο, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δαμιανοῦ, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ναζαρέτ Θεοφάνης, ὠδήγησεν οὗτος εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐνθα ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ ἀνέμενον αὐτὴν ἀμφοτέρω οἱ Πατριάρχαι.

Ἀμα τῇ εἰσόδῳ αὐτῆς ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων συνέστησεν αὐτῇ τὸν ἐκλεκτὸν αὐτῶν Πατριάρχην κύριον Φώτιον. Μετὰ τοὺς ἀμοιβαίους ἀσπασμούς, ὁ ἅγιος Τριπόλεως, ὁ καὶ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς, προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Μ. τὸν πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, διαβιβᾶστας ἀφ' ἐνὸς μὲν τὰ συγχαρητήρια τῆς τοποτηρητείας καὶ ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας τῷ νέῳ αὐτῆς πατριάρχῃ, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἐξαγγείλας τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἀπεστάλη ἐπὶ τούτῳ ὅπως συνοδεύσῃ τὸν νέον Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας μέχρις ἐγκαταστάσεως ἐν τῷ Πατριαρχικῷ καὶ Ἀποστολικῷ Αὐτοῦ Θρόνῳ. Εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ ἁγίου Τριπόλεως, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀπήντησε καταλλήλως ἐκ τοῦ προχείρου διαβεβαιώσας τὴν ἐπιτροπὴν, ὅτι, θεῖα ἀρωγῇ, θὰ ἐργασθῇ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ παρεκάλεσε ταύτην, καθὼς καὶ πάντας τοὺς δυναμένους ἐκ τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ὅπως μετ' αὐτοῦ συνεργασθῶσι καὶ πάντες ὁμοῦ δυνήθωσι νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὸ με-

γαλείον τῆς Ἐκκλησίας ταύτης. Εἶτα προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ὁ αἰδεσ. ἱερεὺς κ. Νικόλαος Γουτᾶς εὐχαριστήσας αὐτὸν μεθ' ἀπάσης τῆς εὐαγοῦς Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος, ἀνθ' ὧν ἐπραξε καὶ ἐμερίμνησεν ὑπὲρ τῆς ἀδελφῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ διατριβὴν δὲ ἡμερῶν τινων ἐν Ἱεροσολύμοις, ἡ Α. Θ. Μ. ὁ πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος ἀναχωρήσας ἐκείθεν ἀφίκετο μετὰ πάσης τῆς συνοδείας αὐτοῦ εἰς Ἀλεξανδρείαν τῇ προπαραελθούσῃ Παρασκευῇ 15 λήγοντος. Ἐκτὸς τῶν ἐπιτροπῶν τῶν Κοινοτήτων καὶ τοῦ Μ. ἀρχιεπισκόπου Παγώνη, οἵτινες μετέβησαν εἰς Πόρτ-Σάϊτ πρὸς προὔπαντησιν τῆς Α. Θ. Μ. συνώδευον αὐτὴν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Τιβερίάδος Μελέτιος ὁ Μ. ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Ἱεροσολυμητικοῦ θρόνου καὶ τέως διευθυντὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ Γερμανὸς Βασιλάκης, οἱ ἀρχιεπίσκοποι Ἰννοκέντιος καὶ Μόδεστος, ὁ δεῦτερος ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Ἱεροσολυμητικοῦ θρόνου καὶ περὶ τοὺς τριάκοντα ἄλλοι κληρικοὶ καὶ μοναχοί.

Ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἀνῆλθε καὶ προσεφώνησε τὴν Α. Θ. Μ. ὁ Μ. Τοποτηρητὴς ἀρχιεπίσκοπος Μελέτιος, ὁ ὑποδιοικητὴς Ἀλεξανδρείας, ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ὁμογενοῦς Κοινοτήτος Ἀλεξανδρείας, προσφωνήσαντος τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς ἐπιτροπῆς Σιβιτανίδου καὶ ἄλλοι.

Ἡ Α. Θ. Μ. ἀποβᾶσα τοῦ ἀτμοπλοίου ἐπέβη ἀμέσως μετὰ τοῦ Μ. Τοποτηρητοῦ καὶ ἐπομένου πλήθους ἄλλου ἀμαξῶν ἐφθασεν εἰς τὸν σεπτὸν ναὸν τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ», τοῦ συρρεύσαντος πλήθους ζητωκραυγούντος ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ. Κατερχόμενος δὲ εὐλογεῖ τὰ πλήθη καὶ χωρεῖ πρὸς τὸν ναόν, ἐνθα δεξιᾷ μὲν τοῦ θρόνου ἵσταται πρῶτος ὁ ὑποδιοικητὴς Ἀλεξανδρείας μετὰ τῶν προξένων Ρωσίας, Δανίας, Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰταλίας, Αὐστρίας καὶ παρὰ πλεῖστος τούτων ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν Ἀρμενίων μετὰ τῶν ἀρχιεπισκόπων καὶ δύο ἐφημερίων ὡς καὶ δύο Κόπται κληρικοί. Ἐναντι δὲ τῆς Α. Θ. Μ. ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος Νικόλαος Γεννάδης μεθ' ὅλου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ προξενείου.

Ἀμα τῇ ἀφίξει τῆς συνοδείας εἰς τὸν ναόν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ πάντες οἱ κληρικοὶ τοῦ θρόνου μετὰ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς ἐξ Ἱεροσολύμων συνοδείας του εἰσῆλθον εἰς τὸ ἱερόν, ἐνθα ἡ Α. Μακαριότης ἀφ' οὗ ἡσπᾶσθη τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου, συγχρόνως δὲ ὁ χορὸς τῶν ψαλτῶν ἐν τετραφωνίᾳ ἔψαλε τὸ τροπάριον «Σήμερον τῆς Σωτηρίας κλπ.» Κατόπιν ἐγένετο δέησις ὑπὲρ τοῦ Πατριάρχου ψάλλοντος τοῦ κλήρου ἐν χορῷ τὸ «Κύριε ἐλέησον». Εἶτα δὲ ὁ ἅγιος Τριπόλεως κ. Θεοφάνης ἀνέγνωσε τὸ πρακτικὸν τῆς κατὰ τὴν 10ην παρελθόντος Ἰανουαρίου γενομένης πατριαρχικῆς ἐκλογῆς.

Κατόπιν ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Τιβερίάδος

προσεφώνησε τὴν Α. Μακαριότητα συγχάριων αὐτῇ ἐπὶ τῇ ἀνόδῳ εἰς τὸ ὑπατον ἐκκλησιαστικὸν ἄξιωμα καὶ εὐχόμενος μακροήμερουσιν. Ὁ Πατριάρχης ἐξερχόμενος τοῦ ἱεροῦ ἔστη πρὸ τῆς Ὡραίας Πύλης καὶ ἐκεῖ ἐδέχθη τὴν ποιμνικὴν ῥάβδον παρὰ τῆς χειρὸς τοῦ Τοποτηρητοῦ, ὅστις παραδίδων αὐτὴν εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε καὶ Θειότατε Δέσποτα!

Τὴν ποιμνικὴν ταύτην ῥάβδον, τὸ ὁρατὸν τοῦτο σύμβολον τῆς σῆς πνευματικῆς ἐξουσίας, δίδωσι τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι δι' ἐμοῦ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστὸς, ἵνα ποιμάνῃς τὸ ἐμπειπιστευμένον σοι ἄσθεν λογικὸν ποίμνιον τοῦ παλαιφάτου καὶ πρεσβυγενοῦς ἐνδόξου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ὁδηγήσῃς τὸ χριστιανικὸν αὐτοῦ πλήρωμα εἰς τὰς σωτηρίας καὶ θεοφιλείς, τοὺς μὲν πιστοὺς στηρίζων, τοὺς δὲ πεπλανημένους ἐπαναγῶν ἐν τῇ πίστει τῇ ὀρθοδόξῳ κατὰ τὸν τοῦ εὐαγγελίου θεῖον ποιμένα «τὴν ψυχὴν σου ὡς καλὸς ποιμὴν τιθεὶς ὑπὲρ τῶν ἰδίων προβάτων», ὅπως ἐν τῷ καιρῷ τῆς μισθοποδοσίας ἀκούσῃς τῆς ἐνταλας τοῦ Κυρίου φωνῆς «ἀπόκειται σοι τῆς δικαιοσύνης ὁ στέφανος».

Κατενοδοῦ λοιπὸν, Μακαριώτατε, ἐδράζου καὶ κραταιοῦ ἐπὶ τὸν Ἀγιώτατον τοῦτον θρόνον εἰς ἔτη πάμπολλα καὶ ἔνδοξα ἐν εἰρήνῃ. Ἀμήν.

Δήλωσις

Ἐπειδὴ ἱκανοὶ ἀπὸ τινος χρόνου ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ καὶ ἰδίᾳ ἐκ τῆς Μ. Ἀσίας ζητοῦσι παρ' ἐμοῦ διὰ γραμμάτων τὸ «περὶ Ἐκκλησίας» εἰς δύο τόμους ἐκδοδόμενον σύγγραμμά μου, διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἐνόμισα νὰ δηλώσω ὅτι τὸ βιβλίον πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα Δεπάστα—Σφύρα—Γεράρδον, οἵτινες ἀπὸ πολλοῦ ἐπρομηθεύθησαν παρ' ἐμοῦ ἱκανὰ σώματα τοῦ συγγράμματός μου.

† Ὁ Μέγας Πρωτοδύγκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἶδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τὴν τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεῖ,
Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. Πρωτκλ. 3017 καὶ ἡμερομηνίαν
25 Μαΐου 1900 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Στα-
ματίας Γ. Κυριαζίδου, θυγατρὸς Χρήστου Μητσοπούλου, ὡς νόμι-
μον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων τέως ὑφιστάμενον γά-
μον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Γεωργίου
Κυριαζίδου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν-
ταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ
«Νέας Ἐφημερίδος» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρού-
σης ἀποφάσεως,

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου πρὸς χρῆσιν
τῶν ἐνδίκων μέσων ὀριζομένης προθεσμίας, ἥτοι τριάκοντα καὶ
μιας ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων ὡς ἄνω
δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως διὰ
τὴν ἀνακοπὴν καὶ ἐτέρων ἐξήκοντα καὶ μίας ἡμερῶν ἐπὶ ἐφέ-
σει, καὶ

Ἐπιτίθῃσιν αὐτῷ, ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικα-
στικά ἐξόδα καὶ τέλη τῆς τε παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχε-
τικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγ-
γράφων, συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια ἑξακόσια τεσσαράκοντα
καὶ τέσσαρα (ἀριθμ. 644), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπι-
σπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 7 Αὐγούστου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυναῖος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ 1

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος Ἀνθιμος Π. Ὁρφανίδης.

Μικτὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον
ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΥΖΙΚΟΥ

Προσκαλεῖται ἡ Πελαγία Ἰωάννου ὑπάρχουσα ὁθωμανὴ ὀρ-
μωμένη ἐκ Χαρταλιμῆς τῆς ἐπαρχίας Χαλκηδόνος, νυν δὲ ἀγνώ-
στου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, ὅπως τὴν πρώτην Δευτέραν
καὶ ὥραν ὅταν τῆς ἡμέρας τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν τριάκον-
τα καὶ μίας ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς πα-
ρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικα-
στηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυζίκου αὐτοπροσώπως ἢ
διὰ νομίμου ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐ-
τῆς Ἰωάννου Ἀναστασίου, πλοιάρχου τὸ ἐπάγγελμα, ὑπηκόου
ὁθωμανοῦ, κατοικοῦ Λαγγάδας τῆς ἐπαρχίας Κυζίκου, ἐπὶ δια-
ζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ δικασθίσε-
ται ἐρήμην.

Ἡ παρούσα κλήσις δημοσιευθήσεται τρίς κατὰ συνέχειαν
διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδόμενων ἐφημερίδων «Ἐκκλη-
σιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Ἀρτάχῃ, τῇ 1 Δεκεμβρίου 1899.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κυζίκου ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ 3

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Διὰ ταῦτα

δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεῖ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 2897 καὶ ἡμερομηνίαν 11
Μαΐου 1900 περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Εἰρήνης
Ν. Γραμμενοπούλου, θυγατρὸς Δημητρίου Πατσαροῦ, ὡς νόμι-
μον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων γάμον διαλελυμένον ἐξ
ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Νικολάου Γραμμενοπούλου.

Διατάσσει τὴν παρὰ τῇ ἐναγούσῃ, ὡς ἀναιτίῳ τῆς διαζεύ-
ξεως, παραμονὴν τοῦ κοινοῦ αὐτῶν νομίμου τέκνου, ὀνόματ
Παύλου, μέχρις ἐνηλικιώσεως αὐτοῦ,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν-
ταῦθα ἐκδιδόμενων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ
«Νέας Ἐφημερίδος» δημοσιεύσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης
ἀποφάσεως,

Παρέχει τῷ ἐναγομένῳ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένης
πρὸς χρῆσιν τῶν ἐνδίκων κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης μέσων
προθεσμίας, ἥτοι τριάκοντα καὶ μίας ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης
διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τοῦ διατακτικοῦ τῆς ἀποφά-
σεως ἐπ' ἀνακοπῇ καὶ ἐτέρων ἐξήκοντα καὶ μίας ἡμερῶν ἐπὶ
ἐφέσει καὶ

Ἐπιτίθῃσιν αὐτῷ, ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικα-
στικά ἐξόδα καὶ τέλη τῆς τε παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχε-
τικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγρά-
φων, συμποσούμενα μὲν εἰς γρόσια ἑπτακόσια εἴκοσι καὶ ὀκτὼ
(ἀριθμ. 728), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 17 Ἰουλίου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Κορυναῖος ΓΕΡΒΑΣΙΟΣ. 2

Ὁ Γραμματεὺς

Διάκονος Ἀνθιμος Π. Ὁρφανίδης

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

Μικτὸν Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα.

Δικάζον κατ' ἐρήμην καὶ ἀποφασίζον παμψηφεῖ, δέχεται
τὴν ὑπ' ἀριθμ. Πρωτοκόλλου 12 καὶ ἡμερομηνίαν 28 Ἰουλίου
ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Αἰκατερίνης στ. Σαπουντζή καὶ θυγα-
τρὸς τοῦ μακαρίτου Χριστοδούλου Μετούση ὡς νόμιμον καὶ βά-
σιμον. Κηρύττει ἄκυρον τὴν ὑπ' ἀριθμὸν Κώδικος 161 καὶ ἔτο
1898. διαθήκην τοῦ ἐν Καστορίᾳ ἀποβιώσαντος Χριστοδούλου
Μετούση, καὶ ἐπιτίθῃσιν τοῖς ἐναγομένοις Ἀλεξάνδρῳ καὶ Λου-
κᾷ Χρ. Μετούση, τὰ δικαστικά ἐξόδα καὶ τέλη τῆς παρούσης
ἀποφάσεως, συμποσούμενα εἰς γρόσια πεντήκοντα ἀριθμ. 50 προ-
καταβαλλόμενα ὑπὸ τῆς ἐπισπευδούσης.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἐδημοσιεύθη.

Ἐν Καστορίᾳ, 18 Αὐγούστου 1900.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Καστορίας ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.

Ὁ Γραμματεὺς

Ναὺμ Παπᾶ Κωνσταντίνου.

Ὁ ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА

1948

HB ONY

878882

07/04/23

Π. 426276